

ACOM

DE BOND VAN DEFENSIEPERSONEEL

nummer 2 - 2026

- 'Mentaliteitsomslag nodig van vredesdividend naar gevechtskracht'
- Correctie Toelage Buitenland: Curaçao en Sint-Maarten
- ACOM tegen Regeling militaire inzet: aantasting uitzendbescherming

Journal

Lid worden, zijn en blijven... de voordelen van het lidmaatschap:

1. De ACOM behartigt uw belangen in de eerste plaats door via onderhandelingen met de werkgever goede arbeidsvoorwaarden te bewerkstelligen. Bovendien staan gespecialiseerde juristen klaar voor individuele belangenbehartiging en rechtshulp.
2. Post-actieve militairen kunnen rekenen op actieve belangenbehartiging door de ACOM inzake:
 - pensioenen,
 - sociale zekerheid en
 - ziektekosten.
3. Onze juristen zijn elke werkdag tussen 08.45 en 12.30 uur te bellen voor eerstelijns advies of het maken van een afspraak op ons secretariaat te Zeist.
4. Vertegenwoordigers van de CCOOP, de ambtenarencentrale waarbij de ACOM is aangesloten, zitten in het verantwoordingsorgaan van het ambtenarenpensioenfonds ABP. Zo oefent uw bond invloed uit op het beleid van het pensioenfonds.
5. Maar de ACOM helpt u ook bij het doen van uw belastingaangifte zodat u geen cent teveel betaalt aan de fiscus.
6. Voor advies en bijstand kunt u in uw regio aankloppen bij het regiobestuur. Indien gewenst komen wij daarvoor bij u thuis.
7. De ACOM organiseert ook 'seniorenbijeenkomsten' overal in het land.

Maar uw bond biedt u nog meer:

Voor wie, buiten zijn/haar schuld om, financieel in moeilijkheden is geraakt, reikt ACOM een vangnet aan in de vorm van het Fonds Maatschappelijke Bijstand.

Boot assurantie adviseurs werkt al bijna 40 jaar samen met de ACOM als dé specialist op het gebied van verzekeringen en andere financiële diensten. Of het nu gaat om uw legeringskamer, auto, woning of vakanties, wij bieden u een compleet servicepakket met zeer **scherpe premies** en **uitstekende voorwaarden**. Ook voor uw hypotheek en andere financiële zaken bent u bij Boot assurantie adviseurs aan het juiste adres!

ACOM-leden kunnen voor juridische bijstand terecht bij **de advocaten van Delissen Martens** in Den Haag. Al vele lange jaren staan wij ACOM-leden bij in militaire strafzaken, zaken op het gebied van het familierecht en erfrecht, in zaken van huurrecht, bouwrecht en burengeschillen. Bel gerust voor een gratis advies. Als verdere bijstand nodig is, dan hanteren wij gereduceerde tarieven. U bent ook welkom als u in aanmerking komt voor 'toevoeging' (pro deo). Contact: tel. 070-3115411, www.delissenmartens.nl

DFD is al 25 jaar de specialist op het gebied van verzekeringen die volledig zijn afgestemd op de risico's die u als militair loopt en waar uw thuisfront mee te maken kan krijgen. DFD spreekt de taal van militairen en is de schrijver van het boekje Wegwijzer bij Opkomst. DFD biedt u de zekerheid van: #Maatwerk verzekeringen en hypotheek. #Onafhankelijk advies bij u thuis, ook 's avonds en in het weekend. #Provisieloze verzekeringen. #Het DFD-abonnement biedt u financiële helderheid. #Eén aanspreekpunt, 24/7 bereikbaar. #Snelle en klantvriendelijke schadeafwikkeling. #Zekerheid en gemak, u en uw thuisfront hebben er geen omkijken naar.

Zorgzaam is opgericht door de Centrales van overheids personeel en de vakbonden voor Defensiepersoneel.

Zorgzaam is een privaatrechtelijke stichting zonder winstoogmerk. De doelstelling van Zorgzaam is het regelen van een goede, uitgebreide collectieve zorgverzekering met een optimale prijs/kwaliteitsverhouding. Zorgzaam is er voor iedereen die een (arbeids)relatie heeft of heeft gehad met Defensie. Ook partners en gezinsleden en medewerkers van vakbonden voor Defensiepersoneel, NATRES en Home-Base Support kunnen een zorgverzekering bij Zorgzaam afsluiten.

Beëindiging lidmaatschap

Het lidmaatschap van de ACOM wordt aangegaan voor een periode van twaalf maanden, welke aanvangt op de dag van aanmelding als lid. Na deze periode kan het lidmaatschap worden opgezegd. De opzegtermijn is 3 maanden. De opzegging dient u schriftelijk of per e-mail (info@acom.nl) aan ons te zenden, met vermelding van naam, adres en militair registratienummer. Tevens graag de reden van opzegging vermelden. Na ontvangst van de opzegging ontvangt u van ons altijd een ontvangstbevestiging.

Op het moment dat ik dit voorwoord zat te schrijven, werd de verdeling bekend van de posten voor bewindspersonen van het toekomstige kabinet Jetten-1. Voor Defensie is dat uiteraard zeer relevant. Dat geldt overigens eveneens voor degenen die dan als bewindspersonen zullen aantreden. Dilan Yesilgöz (VVD) wordt minister van Defensie en vicepremier en ze blijft de leider van haar partij.

Uiteraard wens ik haar veel steun, sterkte, wijsheid en plezier toe als nieuwe Defensie-minister. Wat mij betreft heeft Ruben Brekelmans het de afgelopen periode uitstekend gedaan en ik hoop en vertrouw erop dat die kennis en ervaring in recordtijd wordt overgedragen aan zijn opvolger.

Er speelt enorm veel in de wereld in het algemeen en Defensie in het bijzonder. Er is volgens mij dan ook geen tijd voor stilstand, inlezen of inwerken. Naast de minister van Defensie komt een staatssecretaris die, zo vernamen wij, afkomstig is van het CDA. Wij weten nu dus al met enige zekerheid, dat er op die post een ander bewindspersoon komt, - de huidige staatssecretaris is immers van BBB-huize en deze positie is nu 'CDA-gelabeld'.

Ik kan overigens niet treurig zijn over deze wisseling van de wacht. De huidige staatssecretaris heeft veel goeds gedaan, maar, als ik door mijn 'functionele bril' kijk, ook veel zaken verkeerd aangepakt. Wat mij betreft is hij er verantwoordelijk voor dat de relatie tussen de bonden en de werkgever Defensie, beneden peil is na jaren van positieve ontwikkelingen. Ik ben dan ook oprecht benieuwd wie de nieuwe staatssecretaris van Defensie gaat worden. Het hoeft voor mij in ieder geval niet per se een oud-militair te zijn, maar het mag wel natuurlijk. Als het maar een ervaren bestuurder is met adequate ervaring. Overigens kan ik wel een paar bedenken van CDA-huize die daaraan voldoen, ook (of misschien wel juist) als men wederom een militair wil voor die positie. Maar, laten we daar ook duidelijk over zijn, wij gaan gelukkig niet over de benoeming van bewindspersonen, en "we" zullen het moeten doen met wie er over een paar weken naast de koning op het bordes verschijnen.

Dat er in het coalitieakkoord staat dat er serieus veel meer geld naar Defensie gaat, was geen verrassing. Uit de budgettaire tabellen blijkt dat men voor Defensie al in 2030 op 2,8% BBP wil zitten en in 2035 op de bekende 3,5%. Dat valt mij helemaal niet tegen! Uiteraard moeten we nog afwachten wat er daadwerkelijk kan worden waargemaakt, gezien de status van een minderheidskabinet, maar de insteek is goed. Ook goed om te lezen dat men voornemens is om het veelbesproken 3,5% BBP voor Defensie, in een wet te verankeren. Hoelang die wettelijke borging overeind blijft is uiteraard twijfelachtig. Elke wet kan immers ook weer gewijzigd worden.

Wat me nog meer opviel is de tekst onder het kopje "Samenwerking als gezamenlijke opdracht". Daar staat toch wel heel duidelijk omschreven als belangrijkste les: het (opnieuw) leren van de kunst van het samenwerken en het overleg. Men heeft het dan over veel zaken maar ook over het herstellen van de samenwerking tussen regering en maatschappelijke organisaties, - 'de polder' en medeoverheden, met het daarbij horende respect. Men geeft aan dat deze samenwerking de afgelopen jaren is verslechterd, terwijl we elkaar juist hard nodig hebben. Uiteraard is dat breder dan de relatie tussen de werkgever Defensie en de vakbonden op dit moment, - maar toch!

Zullen we de de procedure bij de Advies- en Arbitragecommissie Rijksdienst (waar u elders in deze editie meer over kunt lezen) intrekken en gewoon, zoals het hoort, met respect voor elkaars (verschillende) rollen en verantwoordelijkheden, in overleg gaan over wat er wél moet gebeuren? En laten we eerlijk zijn, met geld en uitbreidingsplannen alleen winnen we de oorlog niet! Er dient (kwalitatief en kwantitatief) voldoende materieel, materiaal en personeel te zijn. En met name aangaande dat personeel hoor ik toch te vaak dat Defensie zo enorm groeit. Let wel, ook burgers en reservisten zijn onmisbaar, maar Nederland heeft (nog steeds) een beroepsleger. En met name de vulling onder de beroepsmilitairen laat te wensen over.

Dus genoeg te doen: 'Alleen' gaat wellicht sneller maar 'samen' komen we verder.

Jan Kropf

INHOUD

Twaalfde editie Nacht van de Militaire Muziek, 21 maart 2026: 'Een muzikaal signaal voor vrede, verbinding en veiligheid!'

Medezeggenschap. Om uitval te voorkomen: toegenomen werkdruk bespreken in overleg medezeggenschapscommissie en hoofd diensteneheid.

Samenbouwen aan de arbeidsvoorwaarden van morgen. De ACOM gaat het land in om te sonderen wat er in dit verband leeft onder de achterban.

Eerste lichter deelnemers Nationale Weerbaarheids-training dient zicht aan: 'Vraag jezelf af wat je voor je land kunt betekenen.'

Disclaimer

De meningen en opvattingen vertolkt in interviews en columns in dit blad, zijn, met uitzondering van 'Uw voorzitter', niet per se de meningen en opvattingen van de ACOM de Bond van Defensiepersoneel.

Inleveren kopij ACOM Journaal

#03-26 16 februari
#04-26 16 maart

@Jan_Kropf
@AcomCarib
@ACOM_Mil_Bond

ACOM de Bond van Defensiepersoneel

acom_mil_bond

'Mentaliteitsverandering van vredesdividend naar gevechtskracht noodzakelijk'

"Wij kiezen voor een krijgsmacht die afschrikt en doorbijt," schrijven de coalitiepartners D66, VVD en CDA onder meer in hun Coalitieakkoord 2026-2030: 'Aan de slag. Bouwen aan een beter Nederland'¹. Voor het aanstaande minderheidskabinet Jetten is het niet (langer) acceptabel dat Nederland, Europa, voor hun bescherming en veiligheid afhankelijk blijven van anderen.

Een krijgsmacht die "afschrikt" en vooral (langdurig) kan "doorbijten" als het moet, vraagt om serieuze investeringen "maar vooral om een mentaliteitsverandering: van vredesdividend naar gevechtskracht."

Ambitieuw programma

Om die omslag te bewerkstelligen willen de coalitiepartners in de komende kabinetsperiode een ambitieus puntenprogramma realiseren waaronder:

- De defensie-uitgaven opvoeren om de NAVO-norm van 3,5% van het BBP te halen. Wettelijke verankering om continuïteit voor de lange termijn te borgen.
- Bouwen aan een schaalbare krijgsmacht van "minimaal 122.000 mensen". Het 'Dienjaar' wordt fors opgeschaald en de introductie van een verplichte enquête voor jongeren. Als de resultaten tegenvallen wordt bijvoorbeeld "de herinvoering van een selectieve opkomstplicht" overwogen.
- De eigen defensie-industrie de ruimte geven om te groeien. Een vitale defensie-industrie die de krijgsmacht versterkt, een "(hoog-)technologisch verdienvermogen" genereert voor de economie en van toegevoegde waarde is voor Europa. Naast versimpeling van aanbestedingsprocedures wordt eveneens het instrument van de 'voorfinanciering en lange-termijnzekerheid' ingezet als stimulans en steun in de rug voor "Nederlandse en Europese defensie-startups".
- Verdieping van de Europese defensiesamenwerking. Inzet voor een "Europese pijler" binnen de NAVO. Versterking van de Europese nucleaire afschrikking. Toetreding tot het Verdrag van Aken.² Gedacht wordt aan de oprichting van een "intergouvernementeel Europees Defensiemechanisme (EDM) ten behoeve van gezamenlijke inkoop van defensiematerieel en harmonisatie van productstandaarden. Hierbij wordt eveneens nauw opgetrokken met NAVO-partners buiten de Europese Unie zoals het Verenigd Koninkrijk, Noorwegen en Canada."
- Invoering van de Wet op de Defensiegeereedheid om Defensie de ruimte te geven voor legering, oefenen en trainen. IJveren in de EU voor noodzakelijke uitzonderingen ten behoeve van Defensie.
- Versterking van de bescherming van kritieke infrastructuur (Noordzee) en de verdediging van het Caribisch deel van het Koninkrijk.
- Vermindering van afhankelijkheid van landen buiten de NAVO voor de levering van essentiële wapensystemen. Gezamenlijke inkoop met Europese partners van 40 procent van de Nederlandse defensieaankopen. Het streven is om 50 procent in te kopen bij Nederlandse/Europese bedrijven. Gesloten nationale defensiemarkten in Europa moeten worden opengesteld.
- Oprichting van een defensie-innovatieautoriteit à la het Amerikaanse *Defense Advanced Research Projects Agency (DARPA)*³, om "onze technologische voorsprong te borgen".

¹ <https://tinyurl.com/58ev3tu3>

² Het Verdrag van Aken (2019) tussen Duitsland en Frankrijk: bevordering van nauwere defensie-industriële samenwerking in Europa.

³ Sinds 1958 een onafhankelijk onderzoeks- en ontwikkelingsinstituut van het Amerikaanse ministerie van Oorlog. DARPA ontwikkelde bijvoorbeeld als 'bijvangst' het internet, GPS (Global Positioning System) en AI (Artificial Intelligence).

Bescherming tegen toenemende bedreigingen

Onze nationale veiligheid moet worden beschermd tegen een veelheid aan bedreigingen: cyberaanvallen, dronesdreigingen, toenemende hybride, militaire en terroristische dreigingen. Om al deze snel toenevende dreigingen tijdig te detecteren en het hoofd te kunnen bieden zijn robuuste inlichtingen- en veiligheidsdiensten nodig die, *state of the art* geëquipeerd, "snel, doortastend en proactief" kunnen optreden. Dit geldt ook voor een Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid (NCTV). Er komt dan ook snel een "nieuwe en versterkte, dreigingsgerichte Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten". De (operationele) capaciteit voor inlichtingenonderzoek van de MIVD en AIVD worden vergroot.

Maar er is ook meer en intensieve Europese samenwerking nodig. Het minderheidskabinet in wording zet dan ook in op een Europese variant van *Five Eyes*, de inlichtingen-alliantie van Engelstalige landen: Australië, Canada, Nieuw-Zeeland, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten.

Parlementaire meerderheden 'verdienen'

Ambities die een navenante begroting en budgettaire onderbouwing vereisen. Of alle plannen en voornemens van het kabinet kunnen worden uitgevoerd valt overigens nog te bezien. Alvorens de daad bij het woord te kunnen voegen, zullen Jetten c.s. met de hoed in de hand bij welwillende oppositiepartijen, op de thee c.q. koffie moeten, om in de Tweede en Eerste Kamer "meerderheden te verdienen". Het wordt dan ook een kwestie van "luisteren en argumenten, geven en nemen (-) en de wil om compromissen te sluiten".

Met die 'open grondhouding' beoogt het kabinet Jetten voor wat betreft zijn defensieplannen, groen licht te krijgen van het parlement voor een structurele investeringsverhoging die op termijn kan oplopen tot ca. €19,3 miljard **extra** per jaar⁴. Dit mede met het oog op de stijging van de NAVO-norm van 2% naar 3.5% in 2035. Door middel van korten en snijden in andere (overheids)sectoren en voorzieningen; een speciale taks voor burgers en bedrijven ("Vrijheidsbijdrage") die jaarlijks €5,1 miljard moet opleveren, en andere ingrepen wil men de extra defensiemiljarden 'dekken'.

⁴ Investerings in onder meer munitie (PGMs: Precision-guided munitions; JDAAM: Joint Direct Attack Munition), luchtafweer: RIM-162K Evolved Sea Sparrow Missile (ESSM Block 2), maritieme capaciteiten (127mm munitie); versterking van de landmacht (o.a. drones en een nieuw pantserinfanteriebataljon)

Mexicaanse Hond

De Katjoesja (stalinorgel) van schaamteloze leugens en bizariteiten, fanatiek bediend door de opper-fabulant ten Witte Huize, geeft barrage na barrage af. De (op handen zijnde?) toe-eigening van Groenland, de ontvoering van de Venezolaanse criminele 'foppresident', de schofferingen van en de laatlunkende opmerkingen aan het adres van EU-gezagsdragers. En kortgeleden, adding insult to injury, de kwetsende leugens en beledigingen van niet-Amerikaanse militairen die vochten en vielen in Irak, Afghanistan en elders.

Die 'paar troepen' van de NAVO-bondgenoten zouden daar in de Amerikaanse luwte hebben geopereerd en "ver van de frontlinie, de kantjes eraf gelopen hebben". Woedende reacties en excuuseisen alom maar die werden minachtend weggevoerd door het Witte Huis. "De Verenigde Staten hebben meer gedaan voor de NAVO dan alle andere bondgenoten bij elkaar" sprak een woordvoerder met dedain.

'Mr. President Himself' krabbelde wat terug en prees de "geweldige" Britse troepen na de verbolgen reactie ("beledigend en ronduit afschuwelijk") van vriendje Keir Starmer in Londen die o.a. wees op de 457 gesneuvelde Britse militairen in Afghanistan. Maar verder konden de Europese "profiteurs van Amerikaanse inspanningen" het heen-en-weer krijgen. Immers ISAF¹ staat, zeker in Trump's Own Country, gelijk aan 'I Saw Americans Fighting'. In het naargeestige MAGA-land waar ze überhaupt geen of amper weet hebben van NAVO-bondgenoten als bijvoorbeeld Nederland, Denemarken, Polen waarvan militairen het hoogste offer brachten vechtend aan de zijde van Uncle Sam in Irak, Afghanistan, - overall waar de Amerikanen gingen.

Landen, regio's waar het VS-leger, zoals de metafoor luidt, grootschalig en copieus ontbeten heeft waarna de Europese bondgenoten, de "troep" (politieke/etnische chaos, diep-menselijke ellende, destabilisatie, economische ontvruchting, materiële verwoesting etc.) mogen opruimen. De Europese "profiteurs" worden geacht met 'redes- en wederopbouwmissies', 'vluchtelingenopvang' en andere financiële inspanningen, de omvattende hersteloperatie uit te voeren. Kortom, Europa draagt de lasten van de Amerikaanse buitenlandse (interventie-)politiek (de huidige Pax Trumpiana).

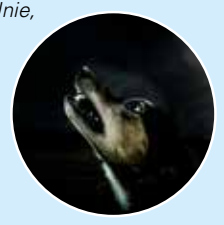
NAVO-chef, Trump-fluisteraar en -pluimstrijker Mark Rutte zei "verdriet" te hebben van Trumps uitspraken. Generaal b.d. en oud-CDS Dick Berlijn was minder omfloerst in zijn reactie op X: "NAVO-soldaten vochten en stierven zij aan zij met Amerikaanse soldaten. Trump is ofwel onwetend of totaal onbeschaamd. Waarschijnlijk allebei. Namens alle families van de gesneuvelde Nederlandse soldaten in Irak en Afghanistan: schaam je, Trump."

Vervolgens werd het stil, - afgezien dan van de (zoveelste) liefdesverklaring van de NAVO-secretaris-generaal aan het adres van de Amerikaanse opperbevelhebber: "Ik houd van die man", zei hij in een televisie-interview. De schokgolf ebde weg en de media-aandacht werd opgeëist door de bruinhemden/Sturmabteilung van de Immigration and Customs Enforcement (ICE). Met name in de straten van Minneapolis waar twee burgers door ICE-cowboys werden doodgeschoten.

Maar Groenland staat als 'strategische brok permafrost', extreem rijk aan zeldzame aardmetalen en andere kritieke grondstoffen, hoog op het gargantueske menu van de Amerikaanse president. "Om een NAVO-oefening op te tuigen" stuurden Denemarken en Duitsland troepen naar het Arctische eiland die overigens weer ijlings betrokken. En de EU, tjá, die schijnt, á la Nederland in het Rampjaar, rade-loos, redeloos en reddeloos, te zijn. Buitenland-commissaris Kaja Kallas liet zich naar verluidt ontvallen dat het, gezien de mondiale ontwikkelingen, misschien te overwegen viel om serieus aan de drank te gaan. En dat uit de mond van een, naar eigen zeggen, 'bijna-geheelonthouder'.

In dit verband is het interessant te weten of en welke afspraken Trump en Poetin beklonken hebben op 15 augustus 2025 in Alaska². Trump's Own Country, de autocratische heer en meester op het westelijk halfrond en Poetins Roesj-matoesjka (Moedertje Rusland), de poppenspeler van en in Oost-Europa, de voormalige Sovjet-Unie, het oude Russische Rijk?

¹ International Security Assistance Force (ISAF), een VN-gemandateerde internationale militaire missie onder NAVO-vlag in Afghanistan (2001-2014). Doel: veiligheidshandhaving, troepraining, wederopbouw van het land.
² De Trump-Poetin Top, 15 augustus 2025 in Anchorage, Alaska, over Oekraïne.

Betaaldata 2026

Maand	Salaris Defensie	Pensioen ABP	AOW
Februari	24 februari	23 februari	23 februari
Maart	24 maart	23 maart	23 maart
April	24 april	23 april	23 april

'Een muzikaal signaal voor vrede, verbinding en veiligheid'

Een van de meest muzikale nachten valt dit jaar op 21 maart a.s.: de Nacht van de Militaire Muziek (NvdMM)! Het thema van de twaalfde editie van dit spectaculaire muziekfestijn luidt 'Een nieuwe lente': "Een muzikaal signaal voor vrede, verbinding en veiligheid. Een frisse start, hoop en de belofte van een betere toekomst!"

'Een nieuwe lente', symboliseert volgens de organisatoren van de NvdMM, "de hernieuwde spirit van 75.000 Defensie-medewerkers die tegenover dreigingen in deze wereld, werken aan vrede en veiligheid voor iedereen."

Als 'artists-in-residence' heeft de organisatie drie beroepsmuzikanten van de Nationale Opera in Oekraïne vastgelegd. Met regelmatige optredens aan

het front om het moreel van de militairen te ondersteunen, dragen ze bij aan de strijd. Ze hebben bovendien gediend in de krijgsmacht en hun (gevechts)bijdrage geleverd in de strijd tegen de Russische agressie.

Buiten hun geboorteland dragen ze met hun muziek hun unieke cultuur uit. Hun optredens in het kader van de 'Nacht' in samenwerking met de Marinierskapel der Koninklijke Marine, beloven van een bijzonder niveau te worden.

Spektakel en 'old-school'

Spectaculair wordt zeker ook het optreden van de Tamboers en Pijpers van het Korps Mariniers. Al *abseilend* komen ze het podium op. "De traditionele instrumenten worden vervangen door andere gereedschappen".

Anders dan anders zal ook de Fanfare 'Bereden Wapens' zich presenteren met het instrumentarium van een 'electric band'.

Ook de 'buitenlanders' zullen niet achterblijven en hun van oudsher gebaande paden verlaten om zich op muzikale 'geitenpaadjes' te begeven. De Big Band van de Zwitserse Landmacht bijvoorbeeld belooft een programma van volksmuziek waarbij de *Lederhosen*, *Liibli* c.q. andere *Trachten* zijn afgelegd en vervangen door een *jazz-outfit*.

Dichter bij huis blijven de swingende 'retro-concerten' van het Orkest Koninklijke Luchtmacht respectievelijk het Orkest Koninklijke Marechaussee, die het repertoire ten gehore brengen van twee

muzieklegendes: Ray Charles en Tom Jones.

Verbinding met mensen en culturen

Ook dit jaar staat de Nacht van de Militaire Muziek in het teken van "verbinding met mensen & culturen" en dan met name "stads- en streekculturen uit binnen- en buitenland". De bezoekers krijgen op de diverse podia een smeug soepele mixture voorgezet van "jazz, latin, soul, klassieke muziek en traditionele marsmuziek. (-) Met liefde en vakmanschap samengesteld door vele militaire muzikanten, dirigenten en artiesten." Een bescheiden greep uit het aanbod:

• Sunset:

- Zang van Yurii Ivaskevych onder begeleiding van de Fanfare 'Korps Nationale Reserve'. De voormalig solist van de Zaporizhzhya Philharmonic en toegewijd militair, brengt een repertoire van Oekraïense liederen die emotie en veerkracht weerspiegelen.

• Dogfight:

- Rotterdamse Ode, een "swingende ode" aan het Rotterdamse lied. "Een energieke muziekvoorstelling vol herkenning en nostalgie", gepresenteerd door de Marinierskapel der Koninklijke Marine.

- **Dornier:**

- Museumverhalen 'getooid' met *live* muziek van een ensemble van de Koninklijke Militaire Kapel 'Johan Willem Friso'
- Steelband van het Korps Mariniers, onderdeel van de Tamboers en Pijpers van het Korps Mariniers, met Caribische muziek o.m. calypso en salsa.

- **Big Band Tent**

- 'Feestband' The Green Hornets *featuring* zange-

res PATRICIA (van Haastrecht). Hits van Michael Jackson tot Snollebollekes in een 'feestuitvoering'.

In totaal zijn er zeven podia ingericht voor ruim dertig optredens in en rond het Nationaal Militair Museum. Het publiek kan er vanaf 17.00 uur terecht als de deuren worden opengezet. Het spectaculaire muziekevenement begint rond 18.30 en "de laatste noten klinken bij het aanbreken van de nieuwe dag.

Voor een volledig programma-overzicht, wijzigingen etc. van de Nacht van de Militaire Muziek 2026 '*Een nieuwe lente*', verwijzen wij u naar: <https://tinyurl.com/4by3bp3r>

Verloting tickets NvdMM

Onderga en laat je meevoeren op de klanken en tonen van het muziek- en theaterspektakel 'De Nacht van de Militaire Muziek 2026'. Locatie: Nationaal Militair Museum, Verlengde Paltzerweg 1, 3768 MX Soest.

De ACOM mag van de organisatie drie tickets voor dit unieke evenement verloten onder de leden.

Stuur een briefkaart of mail naar info@acom.nl. Vermeld daarbij uw naam, registratienummer en 'Nacht van de Militaire Muziek'. Reageren kan tot dinsdag 3 maart.

**DELISSEN
MARTENS**

Advocaten
Belastingadviseurs
Mediators

■■■■■ 7

Samenleven | in deze tijd.

De dynamiek van vandaag vraagt om raadgevers van deze tijd.

Meningsverschillen zijn zo oud als de mensheid. Maar de manier waarop we meningsverschillen zien, benaderen en oplossen, dat is tijdsgebonden.

Scan de QR code of ga naar www.delissenmartens.nl

T: + 31 70 311 54 11 | M: info@dm.nl

DM

Wie gaat voor?

Een medic in een gevechtssituatie ziet twee gewonde militairen voor zich liggen. De ene is een collega uit de eigen eenheid, een gerespecteerd en geliefd teamlid, een vriend zelfs, en de andere een onbekende collega. Ze hebben allebei zo snel mogelijk medische hulp en afvoer nodig, maar er kan er maar een tegelijkertijd afgevoerd worden. De medic heeft de nieuwste AI-technologie voor het ondersteunen van medische behandeling en triage ter beschikking. Deze technologie zegt dat de onbekende militair een hogere prioriteit heeft, maar gevoelsmatig wil de medic de vriend eerst behandelen en afvoeren. Hij weet dat elke actie en beslissing vastgelegd wordt door de technologie. Hoe kan de medic verantwoording nemen voor de beslissing die hij/zij neemt?...

Of:

Een genezerik wil de zwaargewonden als eerste behandelen. Dit is ook volgens de medische richtlijnen, maar die houden geen rekening met de tactische situatie op het gevechtsveld. De operationele commandant heeft andere prioriteiten en zet de genezerik onder druk om als eerste de militairen te behandelen die daarna weer kunnen vechten. Wat zou de rol van triage ondersteunende AI-technologie in deze situatie kunnen zijn?

In de nabije toekomst zijn de twee bovenstaande scenario's niet meer denkbeeldig. Op dit moment wordt er al gewerkt aan deze triage ondersteunende AI-technologie als onderdeel van 'Military AI and Innovations in Acute Care', oftewel MAINIAC.

MAINIAC is een innovatieproject dat zich specifiek richt op oplossingen voor acute zorg en revalidatie bij militaire en civiele trauma's. Bij de ondersteuning van triage is het idee dat via sensoren snel te zien is welke gewonden direct hulp nodig hebben en welke kunnen wachten. Daarnaast kan het ook gekoppeld worden aan de benodigde en beschikbare middelen in de geneeskundige afvoerketen, waardoor er snellere en betere beslissingen gemaakt kunnen worden over de behandeling en afvoer van gewonden.

In november heb ik deelgenomen aan een workshop waarbij de ethische, juridische en maatschappelijke kansen en risico's van nieuwe technologieën binnen de krijgsmacht werden verkend. Daar werd gesteld dat technologieën nooit neutraal zijn omdat ze sommige acties mogelijk maken en anderen acties beperken. De uitdaging is om technisch design in lijn te brengen met de waarden en doelen van de gebruikers, de organisatie en in bredere zin de samenleving. Maar hoe doe je dat? En waar moet je dan aan denken? De hierboven beschreven technologie voor triage diende hierbij als casus en de twee scenario's

werden ons daar ook voorgeschoteld. Ik neem jullie graag mee in een aantal zaken die op die dag besproken zijn.

De relatie tussen militaire ethiek en AI draait om de vraag hoe kunstmatige intelligentie in oorlogstijd verantwoord kan worden ingezet, zonder fundamentele morele en juridische principes te schenden. Principes en waarden die tijdens deze workshop aan de orde kwamen waren bescherming, privacy, veiligheid, gezondheid, verantwoordelijkheid, controle, autonomie, en onderscheid. Hierbij kun je denken aan vragen zoals: 'Wil je dat een systeem zelfstandig beslist over leven en dood?' 'Of wil je daar nog een mens in betrekken, het zogenaamde *human-in-the-loop*?' 'Wie is er verantwoordelijk als het systeem een fout maakt?' 'Wat gebeurt er met de gegevens die verzameld worden?' 'Mag je als gewonde ook weigeren?'

Naast de waarden en principes werd de technologie ook vanuit verschillende perspectieven bekeken, zoals de gewonde zelf, de behandelaar, 'derden' of de tegenstander, de krijgsmacht, de maatschappij, de ontwikkelaars, maar ook de relaties en/of nabestaanden. Zaken zoals biases die onbewust in het ontwerp kunnen sluipen passeerde de revue, bijvoorbeeld een dataset waarin mannen oververtegenwoordigd zijn, waardoor bijvoorbeeld vrouwen onbedoeld benadeeld kunnen worden.

Daarnaast hebben we ook gekeken naar de uitgangspunten van zo'n systeem; zijn puur medische overwegingen en/of het oorlogsrecht inderdaad de enige overwegingen waarvan het uit moet gaan? Of zijn ander overwegingen ook valide in de militaire context? Hoe weeg je dit tegen elkaar af? En is dit ook nog afhankelijk van de situatie? Maar hoe bouw je al die verschillende afwegingen dan in een systeem? Kan AI ooit de complexiteit van de werkelijkheid vatten?

En als we vinden dat puur medisch overwegingen en/of het oorlogsrecht inderdaad de doorslag moeten geven, ondersteunt de technologie de menselijke behandelaar dan bij het nemen van beslissingen die misschien tegen het gevoel ingaan? Kan deze technologie mensen ook 'beschermen' in de zin dat ze later de keuzes die ze gemaakt hebben beter kunnen verantwoorden voor zichzelf en aan anderen?

Al met al weer veel vragen en niet gelijk antwoorden, maar wel de basis voor de gesprekken die over dit soort onderwerpen gevoerd moeten vinden. En genoeg data om over na te denken.

Jeanette de Weert, majoor.
Trainer en onderzoeker
Militaire Ethiek.
Faculteit Militaire Wetenschappen/
NLDA

Vrijplaats

Even was er wat reuring en deining onder Nederlandse GV'ers. Op X was op 17 december jl. een videoboodschap van Pete Hegseth gepubliceerd. De minister van Oorlog verkondigt daar dat de richtlijnen voor predikanten en aalmoezeniers in het Amerikaanse leger direct moeten worden aangescherpt. Hij zegt: "De geestelijke en morele ruggengraat van onze strijdkrachten is de afgelopen jaren uitgehold."

Volgens Hegseth zijn GV'ers onder invloed van politieke correctheid en seculier humanisme therapeuten geworden in plaats van geestelijke leiders. Als bewijs wijst hij naar een richtlijn voor geestelijke veerkracht die in ruim honderd pagina's slechts één keer het woord 'God' noemt, maar wel elf keer 'gevoelens' en negen keer 'speelsheid'. De richtlijn vertrouwt op 'New Age-begrippen' en wordt daarom met onmiddellijke ingang geschrapt. "Onze dominees en aalmoezeniers zijn geestelijke leiders, geen emotionele ondersteuningsfunctionarissen", aldus Hegseth.

Je voelt aan je theewater wel aan dat hier iets bijzonders gebeurt. Een minister die zich bemoeit met de roeping en de inhoud van geestelijk leiders. Mijn eerste gedachte was: "Wow, wat mooi. Hier wordt het belang van goede geestelijke verzorging erkend." Maar soms moet je twee keer nadenken. Want is dat eigenlijk wel zo? En dan bedoel ik nog niet eens of Hegseth wel gelijk heeft met zijn kritiek dat we te weinig religieus geworden zijn. Ik bedoel veel meer of dit wel het belang van goede geestelijke verzorging dient.

De positie van de geestelijk verzorgers binnen de krijgsmacht van de VS is fundamenteel anders dan die van ons in Nederland. Ik kijk hier eerst even met een Nederlands perspectief. Maar als onze minister van Defensie dit zou zeggen, zou het ten koste gaan van de vrijplaats die wij aan militairen bieden. De scheiding tussen kerk en staat wordt hier namelijk direct verbroken. Dat gaat ten koste van onze ambtelijke positie als geestelijk verzorger. Het ambt geeft namelijk de vrijheid om in alle openheid het gesprek aan te gaan met militairen en hun thuisfront over die zaken die voor hen van belang zijn.

Je ziet hier meteen al een belangrijk verschil met onze Amerikaanse collega's ontstaan. Zij kennen die ambtelijke vrijheid veel minder. Maar het neemt niet weg dat ik toch een beetje schrik van de boodschap. Een minister van Oorlog die wil dat de religieuze leiders het vaker over God gaan hebben, vind ik meer dan een hellend vlak. Ik ben namelijk bang dat politieke zaken religieus gelegitimeerd moeten worden. Hier wordt namelijk verkondigd dat geestelijk verzorgers moeten gaan doen wat de staat wil en van hen verlangd.

De andere kant is dat je deze oproep van Hegseth ook anders kan verstaan. Wie onze geloofstraditie serieus neemt, heeft ook weet

van profeten. Zij wezen het fundamentele onrecht aan, brachten het aan het licht, veroordeelden dat en wezen op andere wegen die wel begaanbaar waren. Zij waren niet bang om de heilige teksten in gesprek te brengen met leiders van het volk die het niet zo nauw namen met de zorg voor de vreemdeling, de weduwe en de wees. Ergens hoop en bid ik zelf dat zulke geestelijk leiders zich ook binnen de krijgsmacht van de VS bevinden. Ik ben in elk geval niet blij met de wind die daar op dit moment waait.

Een krachtig en machtig voorbeeld van dat profetische spreken zag ik een jaar geleden, tijdens de gebedsdienst vlak na de inauguratie van president Trump. Bisschop Mariann Edgar Budde liet toen zien wat er gebeurt als je je ambtelijke roeping serieus neemt. Ze bad voor de kwetsbaren, voor migranten en LGBTQ+-mensen. Trump eiste na afloop zelfs excuses. Maar dat is nu juist het punt: geestelijk leiders mogen nooit een verlengstuk van overheidsbeleid zijn. Het is ambtelijk - we dienen God én mens, niet de staat.

Budde kon profetisch spreken omdat haar ambtelijke vrijheid goed geborgd is. De staat kan niet bepalen wat de kerk zegt. Juist die onafhankelijkheid stelt ons in staat om de vrijplaats te bieden aan militairen en ook zelf op te staan tegenover de macht. Die vrijplaats is geen zwakte - het is juist de kracht van goede geestelijke verzorging. Daar kunnen militairen zeggen wat ze écht voelen, los van wat verwacht wordt. Daar mogen ze twijfelen, worstelen, kwetsbaar zijn. Even mens zijn voordat ze weer militair moeten zijn. Die ruimte is kostbaar, juist in een organisatie waar je soms je emoties moet uitschakelen om door te kunnen gaan.

Volgens Hegseth's maatstaven ben ik onderdeel van het probleem. Ik schenk koffie en praat over gevoelens. Ik geef ruimte aan kwetsbaarheid en emoties. Maar juist op die momenten voel ik me het meest dominee. Niet ondanks, maar juist dóór die menselijke aandacht ontstaat er ruimte voor wat dieper ligt, voor wat werkelijk speelt.

Gelukkig is onze vrijplaats in Nederland goed geborgd. Onze ambtelijke vrijheid ook. Het zorgt ervoor dat ik gehoor kan blijven geven aan de belofte die ik ooit voor de kerk heb afgelegd toen ik als ambtsdrager werd bevestigd. Namelijk dat ik niet zal zwijgen wanneer onrecht geschiedt.

Episcopale bisschop van Washington, Mariann Edgar Budde (Foto: Episcopal Diocese of Washington)

Pete Hegseth, minister van Oorlog VS (Foto: U.S. Department of War)

Dirk-Jan Bierenbroodspot
Krijgsmachtpredikant/
Geestelijk verzorger

Uitval voorkomen: toegenomen werkdruk bespreken in overleg MC en HDE

Met de uitbreiding van de krijgsmacht komen veel nieuwe collega's binnen. Collega's die al jaren heel welkom zijn in verband met alle taken die bij eenheden moeten worden uitgevoerd. Het is lang geleden dat eenheden volledig gevuld waren. Eerst was dat vanwege bezuinigingen, daarna omdat de medewerkers er simpelweg niet waren.

In die tijd zijn de werkzaamheden zo goed als mogelijk en zoveel mogelijk door het zittend personeel uitgevoerd. Medewerkers die loyaal de tekorten hebben opgevangen.

Inmiddels komen er in razende vaart burgers en militairen bij waardoor eenheden beter gevuld zijn. Deze nieuwe collega's kunnen echter niet vanaf het begin hun taak volledig uitvoeren. Eerst moeten zij getraind en ingewerkt worden. Dat trainen en inwerken moet door het personeel gedaan worden dat al jaren met minimale marge tot geen marge het werk (heeft) verzet.

Er zijn tekorten aan instructeurs en sportinstructeurs. Ook zijn er tekorten aan medewerkers 'Veiligheid, Kwaliteit, Arbo en Milieu' (VKAM). Collega's die het hoofd van de diensteenheid (HDE) en de medezeggenschapscommissie (MC) adviseren hoe de veiligheid en het welzijn op de eenheid zoveel mogelijk gewaarborgd kunnen worden ondanks de knellende situatie tussen beschikbaarheid aan medewerkers en taken/taakomvang van de eenheid.

Belangrijk in deze tijd is niet alleen aandacht te besteden aan de versnelde uitbreiding van defensie, maar ook aan het voorkomen van overbelasting van de huidige medewerkers en het verbeteren en op peil houden van hun fysieke en mentale fitheid.

Wie zijn betrokken bij het voorkomen van overbelasting van de huidige medewerkers? Wie bij het verbeteren en op peil houden van hun fysieke en mentale fitheid?

Dat zijn de personen die voor hun vak/werk met deze onderwerpen bezig zijn. Dat zijn VKAM-medewerkers (arbeidsomstandigheden), instructeurs en sportinstructeurs. Verder is het HDE verantwoordelijk voor de medewerkers bij de eenheid en de medewerkers ook voor zichzelf. Het HDE moet beleid maken voor het welzijn en de veiligheid en goede gezondheid voor iedereen bij de eenheid. Dat ligt vast in de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet). Ook verplicht de Arbowet dat de werkgever (bij Defensie de HDE met MC) het Arbobeleid samen met de medezeggenschap opstelt. Over de inhoud moet overeenstemming zijn tussen HDE en MC om ingevoerd en uitgevoerd te kunnen worden. Dat staat in het Besluit Medezeggenschap Defensie 2008 (BMD).

Basis Arbobeleid: RI&E

In de Arbowet wordt de werkgever verplicht een Risico-Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) op te maken voor de eenheid met daaraan gekoppeld een Plan van Aanpak (PvA). In die RI&E staan de risico's voor veiligheid en welzijn van de werknemers bij de eenheid. In de RI&E samen met het bijbehorende PvA staan de maatregelen om die risico's weg te nemen en als dat niet kan zo klein mogelijk te maken. Overbelasting van medewerkers is een risico en levert een risico op. Het is een risico omdat personeel door overbelasting ziek kan worden en het levert een risico op omdat overbelaste medewerkers minder alert kunnen zijn waardoor fouten gemaakt kunnen worden en eventueel ongelukken kunnen gebeuren. Buiten de verplichting op grond van de Arbowet om een goed werkgever te zijn en de veiligheid, gezondheid en het welzijn van de mensen bij het werk te beschermen, heeft Defensie belang bij werknemers die niet alleen op de korte termijn maar ook voor de langere duur veilig, fit en tevreden hun werk kunnen doen. Beter is het als de medewerkers nog fitter zijn en nog meer tevreden. Op het moment dat er sprake is van inzet, misschien zelfs in het kader van hoofdtak 1, dan zullen zij hun zware en moeilijke werk beter doen en langer kunnen volhouden. Kortom het fysiek en mentaal in goede conditie houden en krijgen van iedereen die werkt bij Defensie is een basisvoorwaarde en cruciaal voor het goed functioneren van de krijgsmacht. In de praktijk betekent het dat bij de eenheden Arbobeleid ingevoerd/aangepast moet worden aan de nieuwe realiteit van Defensie. Hoe kan dat gedaan worden?

Mentaal en fysiek fit(ter) worden onder werktijd

Het is belangrijk knelpunten te monitoren en maatregelen te nemen voor het fysiek en mentaal fit houden en fit(ter) maken van het personeel. Defensie vraagt aan de medewerkers de eigen conditie op niveau te houden. De nieuwe realiteit vraagt meer. Met andere woorden dat kan alleen als activiteiten voor het mentaal en fysiek fit(ter) worden en op peil houden ook in werktijd worden gepland en door deskundigen worden begeleid. HDE en MC moeten hiermee aan de slag niet alleen bij het invullen van het Arbobeleid en de RI&E met het PvA, maar ook bij reorganisaties. De vraag bij de laatste is of er voldoende uren zijn gepland in het reorganisatieplan dat de medewerkers onder werktijd de training kunnen volgen. Kortom bij reorganisaties moet niet alleen het aantal uren omhoog voor een uitbreiding van taak/taken van de eenheid, maar ook omdat meer uren opgenomen moeten worden in de planning voor training.

Monitoren werkbelasting: signalen

Niettemin zal de werkdruk bij Defensie hoog blijven. Zaak voor MC en HDE om de werkbelasting te monitoren en waar mogelijk de werkdruk te verlagen. Duidelijke signalen voor een te hoge werklast voor de medewerkers bij de eenheid is het moeilijk kunnen opnemen van verlof en het vaker uitbetalen van overuren dan het ver-roosteren van overuren. Daarnaast is het verzuim bij de eenheid een indicatie.

Mogelijke overbelasting altijd op de agenda overleg MC met HDE

Mogelijke overbelasting van de medewerkers zou als vast bespreekpunt op de agenda van meerdere overleggen moeten staan, zowel op de agenda van het overleg binnen de MC, van HDE met zijn/haar staf en het overleg van MC en HDE samen. MC en HDE gaan bewust op zoek naar mogelijkheden om de werkdruk niet te hoog te laten zijn. Ze zoeken ook naar wegen om de mentale en fysieke conditie van de medewerkers op niveau te brengen en te houden. Zo kan uitval worden voorkomen met name als er sprake is van inzet waarbij nog meer van de mensen wordt gevraagd. De taken bij de eenheid moeten opnieuw worden bekeken. Het antwoord op o.a. de volgende vragen is daarbij belangrijk. Is het fit maken en houden van het personeel benoemd als onderdeel van de taken van de eenheid? Is er voldoende begeleiding hiervoor, denk aan VKAM-medewerkers, instructeurs en sportinstructeurs? Kunnen de taken worden uitgevoerd als de eenheid 100% gevuld is? Is de eenheid 100% gevuld? Is er een mogelijkheid om taken tijdelijk niet te doen en in plaats daarvan nieuwe collega's in te werken? Hoe kunnen de taken die daardoor zijn blijven liggen, toch op een gegeven moment weer worden uitgevoerd, naast

de taken die altijd door moeten gaan? Mag personeel extern worden ingehuurd? Is een reorganisatie nodig om de problematiek op te lossen?

Arbobeleid moet altijd aangepast zijn aan de situatie

In het BMD staat dat HDE aan de MC officieel advies moet vragen voor voorgenomen maatregelen op het vlak van gezondheid en welzijn van het personeel. Als een HDE zou aangeven richting de MC: er is vastgesteld Arbobeleid bij onze eenheid, wij (HDE en MC) hebben daar eerder overeenstemming over bereikt en we hoeven daar nu niet over te praten want het beleid voldoet nog, dan is er in de ogen van het HDE geen sprake van een voorgenomen maatregel.

Geen maatregel nemen, is ook een maatregel

De hiervoor genoemde HDE vergist zich, die voorgenomen maatregel is er wel degelijk. Geen beleid is, bij een gewijzigde situatie, ook beleid. Met andere woorden dan is het 'niets willen veranderen' ook een voorgenomen maatregel. De MC kan het HDE daarop aanspreken en aangeven dat er geen overeenstemming is op het zonder wijzigingen doorgaan met het Arbobeleid terwijl de situatie gewijzigd is.

Mensen cruciaal

Wij roepen MC's en HDE-en op om actief beleid te voeren om overbelasting van de werknemers te voorkomen en hun mentale en fysieke fitheid ook onder werktijd op niveau te brengen en te houden. Tenslotte zijn medewerkers in aantal en conditie cruciaal voor het goed functioneren van de krijgsmacht in de huidige hectiek van de uitbreiding in menskracht en taken, en als er eventueel inzet volgt op grond van hoofdtak 1.

Overzicht MC-verkiezingen

Defensie-onderdeel	Eenheid	Verkiezingen	Opgeven vóór
KMar	Pi-NL	16-20 februari	Gesloten
CZSK	Stafgroep	18 februari	Gesloten
CZSK	Zr.Ms. De Ruyter	23 februari	Gesloten
CLRS	MGLC	24 februari	12 februari
COMMIT	COMMIT/JIVC/ICS	24 februari	Gesloten
COMMIT	COMMIT/JIVC/GIS	25 februari	Gesloten
DOSCO	DOSCO	2-6 maart	Gesloten
KMar	STC KMar	16-20 maart	Gesloten
CLAS	Matlogco S&A	25 maart	Gesloten
CLAS	Staf Matlogco	25 maart	Gesloten
DOSCO	FMW/NLDA	6 april	23 februari
COMMIT	Directie F&C	7 april	13 februari
COMMIT	Directie HR	7 april	13 februari
COMMIT	Staf COMMIT	7 april	13 februari
CZSK	DDS	13 april	23 februari

Reorganisaties en medezeggenschap

De gezamenlijke vakbonden in de sector Defensie organiseren op woensdag 25 februari 2026, een Medezeggenschapsinformatiedag. Deze informatiedag is bedoeld voor alle medezeggenschappers, met speciale aandacht voor degenen die betrokken zijn bij reorganisaties en/of kleinschalige organisatiewijzigingen (KSO's) binnen hun eenheid.

Op deze dag informeren wij u over:

- de **actuele ontwikkelingen rondom medezeggenschap**
- de **werkwijze bij reorganisaties** en **kleinschalige organisatiewijzigingen (KSO's)**
- en de rol van de medezeggenschap en de vakbonden hierin.

Voor wie?

- Medezeggenschappers met vragen over procedures bij reorganisaties
- Medezeggenschappers die werkzaam zijn bij een eenheid die midden in een reorganisatie zit, of van wie de eenheid binnenkort reorganiseert
- Medezeggenschappers die meer willen weten over hoe verschillende regelingen zich tot elkaar verhouden en welke afspraken zijn gemaakt, zoals:
 - o Regeling Overleg Reorganisaties (ROR)

- o Uitvoering Reorganisaties Defensie (URD)
- o Bijlage Groei
- o Groeiplan Defensie (GPD)
- o Kleinschalige Organiseringswijziging (KSO)

Doel van de dag

Wij brengen u op de hoogte van de gemaakte afspraken met Defensie en de actuele ontwikkelingen. Zo bent u als medezeggenschapscommissie goed voorbereid om **mee te denken, mee te praten en mee te beslissen** over reorganisaties en uw **hoofd diensteenheden (HDE)** optimaal te adviseren.

Over deze punten gaan we daarnaast graag interactief in gesprek met de aanwezige medezeggenschappers.

Praktische informatie

Datum: woensdag 25 februari 2026

Tijd: 10.30 – 15.00 uur (inloop vanaf 10.00 uur)

Lunch: 12.00 – 13.00 uur

Informeel samenzijn: 14.00 – 15.00 uur

Locatie: Generaal Majoor Kootkazerne, Wolweg 100, 3776 LR Stroe, KEK-gebouw (gebouw 540), auditorium

Aanmelden

U kunt zich aanmelden via **MZdag@SCODef.nl** vóór **14 februari 2026**.

Vermeld bij aanmelding:

- Naam en voornaam
- E-mailadres
- Medezeggenschapscommissie(s) waar u lid van bent (deze dag is alleen toegankelijk voor medezeggenschappers)
- Indien van toepassing: uw vakbond(en)

De opgegeven gegevens worden bij binnenkomst gecontroleerd en na afloop conform **AVG** vernietigd. Wij kijken uit naar uw aanwezigheid en actieve deelname!

ACOM stemt niet in vanwege aantasting uitzendbescherming

In het januarinumnummer van ACOM Journaal publiceerden wij het artikel 'Uitzendbescherming ten onder door RMI?'. Daarin maakten wij duidelijk dat de voorgenomen 'Regeling Militaire Inzet (RMI)' weliswaar enkele positieve elementen bevat, maar ook een serieuze achteruitgang betekende, met name voor wat betreft het dossier 'Uitzendbescherming'.

De ACOM heeft naar aanleiding hiervan en in lijn met het Arbeidsvoorwaardenakkoord (AV) 2021–2023, een (tijdelijk zeer beperkte) ledenraadpleging georganiseerd.

Op basis van die raadpleging én onze inbreng aan het adres van Defensie, is op 15 januari jl., in het SOD gesproken over (onderdelen van) de conceptregeling.

Achterbanraadpleging: sterke en duidelijke boodschap

Ondanks de korte raadplegingstermijn en dat deze bovendien viel in de vakantieperiode rond Kerst en

Nieuwjaar, heeft u uitgebreid gereageerd. Daarvoor onze hartelijke dank!

De reacties waren over het geheel eenduidig:

- Velen wezen ons op het belang van uitzendbescherming en dat het wegvallen daarvan de druk op de militair én het thuisfront alleen maar zal vergroten.
- In meerdere reacties werd aangegeven dat wanneer “het belang van de organisatie” structureel blijft prevaleren boven het belang van de militair en zijn/haar thuisfront, de kans groot is dat een verdere carrière als beroepsmilitair heroverwogen zal worden.
- Er waren ook reacties (duidelijk minder in aantal) die aangaven: “laat het maar starten; het duurt al lang genoeg, - kijk daarna of er nog verbeteringen mogelijk zijn.”
- Over één punt was vrijwel iedereen het eens: het kan nooit zo zijn dat er géén (volledige) vergoeding van voedingskosten plaatsvindt.
- Ook werd breed aangegeven dat de vergoeding bij RMI1 (thans € 250,- per dag) omhoog zou moeten en niet in verhouding staat tot de geleverde inzet, mede gelet op het verschil met RMI2.

Deze punten hebben wij nadrukkelijk meegenomen in onze inzet richting Defensie.

Onze brief aan Defensie en sociale partners

Ter voorbereiding op het SOD van 15 januari, heeft de ACOM/CCOOP op 29 december 2025 een brief gestuurd over de conceptregeling RMI. Wij wezen er onder meer op:

1. Het belang van achterbanraadpleging (zoals afgesproken in het AV-akkoord 2021–2023), zeker nu er sprake is van achteruitgang en bijkomende nadelen.

2. RMI1-toelage: het netto-effect kan ongunstig zijn door het vervallen van een belastingvrije vergoeding en de vervanging door een hogere bruto-toelage, met mogelijk nadelige effecten op (overige) toelagen.
3. Voeding en huisvesting: wij hebben gewezen op een ongewenste situatie waarin militairen mogelijk met een eigen bijdrage blijven zitten terwijl het uitgangspunt juist is dat er geen kosten voor rekening van de militair mogen komen.
4. Uitzendbescherming/inzetbescherming (artikel 10) is voor de ACOM een principieel punt.

SOD 15 januari: uitzendbescherming centraal, maar geen beweging

Tijdens het SOD op 15 januari is gesproken over de regeling RMI. Opmerkelijk was dat de ACOM/CCOOP-brief niet als apart agendapunt werd opgevoerd. Gezien de relatie met andere stukken lag dit wel voor de hand. Overigens hadden wij tot dat moment nog geen enkele inhoudelijke reactie van Defensie ontvangen.

Bij het vaststellen van de agenda kwam die reactie alsnog: Defensie gaf aan onze brief te kennen, maar niet te hebben geagendeerd omdat in het SOD alleen de uitzendbescherming besproken zou worden. Vanuit de overige centrales werd vervolgens aangegeven dat men de steun voor deze vergadering zou intrekken indien er óók andere onderwerpen aan bod zouden komen.

De ACOM heeft vervolgens geprobeerd de uitzendbescherming bij RMI1 hard en zonder voorbehoud in de regeling te krijgen. Daarin kregen wij geen steun van de overige partijen.

- Voor het ophogen van de RMI1-toelage bleek geen draagvlak.
- Over voedingskosten werd slechts aangegeven dat mogelijk in de Werkgroep Algemeen Personeelsbeleid nog naar de formulering gekeken kan worden.
- Wij brachten ook een punt in uit de achterbanraadpleging: ‘Wat als militairen vanuit andere bronnen al een vergoeding ontvangen voor extra

inzet?’ Hierop volgde geen concreet antwoord.

ACOM stemt niet in

De ACOM kon, omdat de uitzendbescherming voor haar een wezenlijk en principieel punt is, uiteindelijk niet instemmen met de regeling RMI.

Dat betekent nadrukkelijk niet dat wij alle positieve elementen van de regeling afwijzen. Wij hebben in het voortraject ook constructief bijgedragen. Maar uitzendbescherming zoals we die hadden, was een groot goed dat we niet “aan de kapstok” hangen voor een paar tientjes verschil. Daarvoor zijn de gevolgen voor de belangen voor de militair en zijn thuisfront, wat ons betreft, te groot.

Juist in de huidige Defensieorganisatie, waarin beroepsmilitairen schaars zijn, en gezien de internationale situatie, ligt een opeenvolging van inzetten/uitzendingen op de loer. Dat heeft een directe, grote (mentale) impact op militair én thuisfront.

RMI ongewijzigd vastgesteld via een meerderheidsbesluit

Wij zijn sinds de RMI is vastgesteld en de uitzendbescherming in de vorm zoals we die kenden is komen te vervallen, door diverse leden benaderd dat ze binnenkort weer zijn aangewezen voor een uitzending. Wij zullen dit in de nabije toekomst veel vaker zien. Beroepsmilitairen zullen veelvuldig en kort op elkaar volgend worden aangewezen voor uitzendingen.

De ACOM blijft zich inzetten om tijdens mogelijke evaluatiemomenten en komende arbeidsvoorwaardenonderhandelingen waar mogelijk verbeteringen aan te brengen. Wij blijven voor een regeling die de militair en het thuisfront daadwerkelijk beschermt en recht doet aan de uiteindelijke inzet van de militair.

Houd ons op de hoogte als u veelvuldig, langdurig en kort achterelkaar wordt aangewezen voor inzetten en uitzendingen. Zie voor meer informatie, stukken etc. die betrekking hebben op de Regeling Militaire Inzet e.a.: <https://tinyurl.com/35bwdh5d>

Samenbouwen aan de arbeidsvoorwaarden van morgen

De huidige arbeidsvoorwaarden bij Defensie lopen op 1 september van dit jaar af. Dat lijkt misschien nog ver weg, maar de werkelijkheid is dat de voorbereidingen voor nieuwe onderhandelingen vaak al ruim van tevoren starten. Met de komst van het kabinet Jetten (1) is de kans aanwezig dat er binnen afzienbare tijd voor Defensie een mandaat ligt om met de vakbonden te gaan onderhandelen over nieuwe arbeidsvoorwaarden die moeten gaan gelden vanaf 1 september 2026.

De ACOM vindt het essentieel dat de inbreng van haar leden hierin een stevige plaats krijgt. Jullie zijn immers degenen die dagelijks ervaren wat goed werkt, wat beter kan en waar knelpunten zitten. Daarom doen wij een nadrukkelijke oproep: laat ons weten wat jullie ideeën, wensen en verwachtingen zijn.

Wat voor akkoord willen we?

Bij eerdere onderhandelingen is gekozen voor een arbeidsvoorwaardenpakket (AV-pakket) met een looptijd van 1 januari 2025 tot 1 september 2026. Dat AV-pakket omvatte zowel loonontwikkeling als verschillende aanvullende maatregelen. Denk daarbij onder andere aan:

- structurele loonstappen,
- eenmalige uitkeringen,
- verbeteringen in reiskostenvergoedingen,
- thuiswerkvergoeding en maatregelen rond militaire inzet,
- vitaliteit en waardering.

Voor de komende periode rijst opnieuw de vraag: welk type akkoord past het beste bij onze achterban?

- Wilt u dat we gaan voor een kortlopend akkoord (bijvoorbeeld één jaar) of juist voor een langer akkoord met meer zekerheid op langere termijn?
- Is er behoefte aan een zogenaamd "poencontract": vooral inzetten op extra salaris en koopkracht? Of toch liever verbeteren van toelages en

vergoedingen?

- Of zien jullie liever een breder pakket, waarin naast loon ook wordt ingezet op zaken als werk-privébalans, verlof, inzetbaarheid, opleidingen, vergoedingen en voorzieningen?

Individueel Keuzebudget en andere mogelijkheden

We horen regelmatig geluiden over het Individueel Keuzebudget (IKB). Sommigen pleiten voor uitbreiding of verruiming, zodat medewerkers meer eigen keuzes kunnen maken in hoe zij arbeidsvoorwaarden inzetten. Anderen wijzen juist op heel

andere onderwerpen die aandacht verdienen.

Wij staan open voor alle ideeën: groot of klein, praktisch of vernieuwend. Tegelijkertijd willen we eerlijk zijn: zeer grote stelselwijzigingen zijn binnen Defensie vaak lastig en tijdrovend om te realiseren. Dat betekent niet dat ze onbespreekbaar zijn, maar wel dat we samen realistisch moeten kijken naar haalbaarheid en prioriteiten. Daarnaast moeten we ook rekening houden met de uitvoerbaarheid. We hebben de laatste jaren geconstateerd dat sommige zaken wel benoemd werden in een akkoord maar vervolgens op de lange baan werden geschoven. Ook hebben we veelvuldig moeten constateren dat er van alles fout is gegaan in de uitvoering met alle gevolgen van dien.

Jullie stem telt

Sterke onderhandelingen beginnen met een duidelijk mandaat vanuit de achterban. Hoe meer en nauwkeuriger wij weten wat er leeft onder onze leden, hoe sterker onze positie aan de onderhandelingstafel. Daarom nodigen wij iedereen uit om concrete voorstellen te doen, knelpunten te benoemen. Geef aan wat voor jou het verschil zou maken in je werk en loopbaan.

In de aankomende periode zal ACOM ook het land in gaan om op verschillende locaties met leden in gesprek te gaan over hun wensen en verwachtingen. Houd hiervoor onze website en communicatiekanalen goed in de gaten; daar publiceren wij binnenkort de data en locaties van deze bijeenkomsten.

Op donderdag 19 februari en woensdag 25 maart zullen er op het kantoor van de ACOM te Zeist bijeenkomsten worden georganiseerd. Beide dagen van 10.00 tot 12.30 inclusief lunch. Één of meer leden van het bestuur van de ACOM gaan dan graag met u in gesprek over onder andere de inzet voor de arbeidsvoorwaardenonderhandelingen. U kunt zich als lid van de ACOM hiervoor opgeven via AVW2026@acom.nl.

Samen bepalen we de koers. Stuur, als lid van de ACOM, je ideeën en suggesties naar de ACOM via AVW2026@acom.nl. De komende periode zullen wij deze input bundelen en meenemen als basis voor onze inzet in de onderhandelingen. Bent u (nog) geen lid van de ACOM maar wilt u wel uw mening mee laten wegen? Meld u dan aan als lid via www.acom.nl/lid.

Correctie Toelage Buitenland Curaçao en Sint-Maarten

Defensie heeft de vakbonden geïnformeerd over een fout in de berekening van de Toelage Buitenland voor personeel dat is geplaatst op Curaçao en Sint-Maarten. Het gaat om een onjuiste index in de aangeleverde gegevens van externe leverancier AirInc. Hierdoor is de toelage op basis van de dataset van oktober 2025 te hoog vastgesteld voor de maanden november en december 2025.

De Toelage Buitenland bestaat uit drie onderdelen: een koopkrachtcomponent, een verblijfscomponent en een verplaatsingscomponent. De koopkrachtcomponent is bedoeld om het verschil in kosten van levensonderhoud tussen Nederland en het land van plaatsing te compenseren. Voor deze berekening wordt gebruikgemaakt van de zogenoemde International Livingstandard Pattern (ILP)-index, die tweemaal per jaar door AirInc wordt aangeleverd.

Signaal vanuit ACOM

ACOM heeft begin december Defensie al geïnformeerd dat er mogelijk iets niet klopte in de berekening van de Toelage Buitenland in het Caribisch gebied. Daarbij is nadrukkelijk aangegeven dat er mogelijk niet alleen sprake was van te hoge indexen voor Curaçao en Sint-Maarten. Maar ook het omgekeerde scenario zou mogelijk een rol spelen, namelijk dat de aangeleverde cijfers voor Aruba en Bonaire juist niet overeenkwamen met de feitelijke situatie.

In de dataset van oktober 2025 blijkt uiteindelijk de fout te liggen in de voor Curaçao en Sint-Maarten gemaakte ILP-index. Een te hoog vastgestelde index leidde onder meer tot een incorrecte berekening van de koopkrachtcomponent en daarmee ook van de verblijfscomponent. Defensie heeft inmiddels gecorrigeerde gegevens ontvangen van AirInc.

Defensie heeft aangegeven dat vanaf het salaris van februari 2026 gebruik wordt gemaakt van deze gecorrigeerde indexen. Dit betekent dat de Toelage Buitenland vanaf dat moment voor Curaçao en Sint-Maarten lager zal zijn dan in de maanden daarvoor. Omdat tot en met januari 2026 nog is gewerkt met de foutieve dataset, zijn in de maanden

november, december en januari te hoge toelagen uitbetaald.

Belangrijk is dat Defensie heeft besloten geen terugvordering toe te passen over de reeds ontvangen bedragen. De foutieve toelagen zijn formeel gepubliceerd in de Staatscourant en daarom worden de in november, december en januari betaalde bedragen door Defensie niet teruggevorderd.

Op (met name) Aruba is onrust ontstaan over de aangeleverde cijfers. Medewerkers geven aan niet te begrijpen waarom de verschillen met Curaçao zo groot zijn uitgevallen. Nu blijkt dat er daadwerkelijk fouten zijn gemaakt in de aangeleverde data, is de behoefte aan een transparante en begrijpelijke uitleg over de toegepaste berekening van de Toelage Buitenland voor Aruba groter dan ooit. Fouten in toelagen, gecombineerd met een gebrek aan inzicht en transparantie in de systematiek, leiden tot veel onbegrip en kunnen zelfs resulteren in verlies van vertrouwen in het systeem.

Wij vinden het opmerkelijk dat door de "specialisten" van Defensie pas laat is opgemerkt dat er mogelijk een fout zat in de aangeleverde indexen. De verschillen in met name de koopkrachtcomponent waren van dien aard dat men daarop direct had moeten aanslaan. In de Werkgroep Algemene Financiële Rechtspositie (WG AFR) hebben wij Defensie hier ook nadrukkelijk op aangesproken.

Heb jij, als lid van de ACOM, vragen over jouw persoonlijke situatie of twijfel je of deze correctie op jou van toepassing is? Neem dan contact met ons op via info@acom.nl.

Eerste lichting Nationale Weerbaarheidstraining dient zich aan

Defensie kijkt tevreden terug op de eerste lichting van 106 deelnemers die de Nationale Weerbaarheidstraining (NWT) van tien weken Basis Militaire Opleiding (BMO) achter de rug hebben. Het leeuwendeel van de deelnemers blijft immers als reservist actief en betrokken bij de krijgsmacht. Een enkeling als beroepsmilitair.

Bij de baretuitreiking in het Scheepvaartmuseum in Amsterdam, die ook werd bijgewoond door ACOM-bestuurder John van der Hulst, sprak staatssecretaris van Defensie Gijs Tuinman, de nieuwe Defensie-aanwas toe. "Meer materieel, meer innovatie en meer Europese Defensie-industrie" ziet hij als onmisbaar voor een afschrikwekkende krijgsmacht. Maar, hield hij de kersverse NWT-lichting voor: "Jullie bepalen de echte kracht van de krijgsmacht: gemotiveerde mensen die bereid zijn verantwoordelijkheid te nemen voor de veiligheid van Nederland."

Tuinman ziet een samenleving voor zich die dusdanig weerbaar is dat ze niet gelijk afstort in chaos als zich een crisissituatie voordoet. Een samenleving van zelfredzame burgers, bedrijven en (kennis)instellingen die de krijgsmacht de onder die omstandigheden broodnodige ondersteuning biedt.

Hij citeerde John F. Kennedy die bij zijn aantreden in 1961 als president van de Verenigde Staten, zijn landgenoten opriep om niet te vragen wat hun land voor hen kan doen, maar zich wel af te vragen op welke manier en in welke mate ze als burgers hun vaderland van dienst kunnen zijn. "Jullie hebben jezelf die vraag ook gesteld en beantwoord met de keuze om de Nationale Weerbaarheidstraining te volgen en reservist te worden. Het verdient alle waardering en besef van de rest van de samenleving", benadrukte de demissionaire staatssecretaris van Defensie.

Reservisten

In weerbaarheid getrainde mensen, reservisten die, als de nood aan de man komt, ervoor zorgen dat terwijl er gevochten wordt, "het land blijft draaien. Reservisten vervoeren dan onze munitie en zorgen dat onze bondgenoten zich razendsnel door Nederland kunnen verplaatsen. Het zijn reservisten die dan

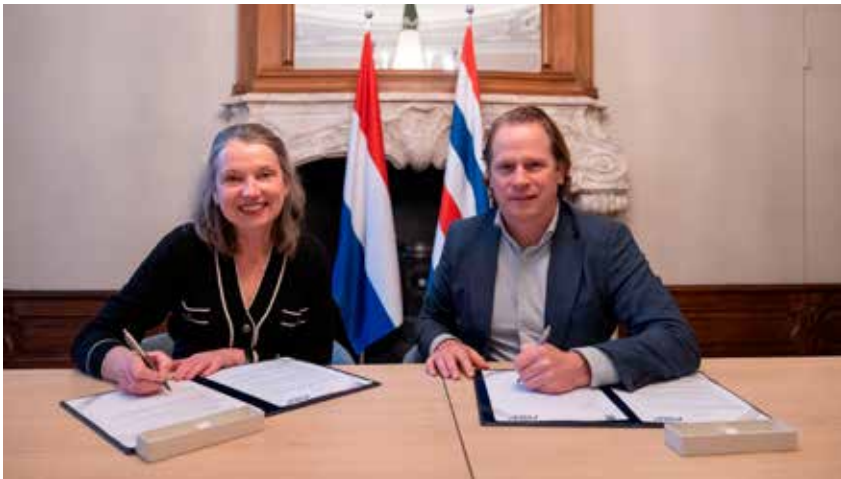
onze kritieke infrastructuur beschermen."

Defensie hoopt met de Nationale Weerbaarheidstraining dan ook ca. 12.000 nieuwe reservisten binnen te halen. Men zet bovendien stevig in op het interesseren van jongeren voor de NWT. Zo is met hogescholen en universiteiten afgesproken dat studenten een 'minor Defensie' kunnen kiezen. Studenten van het mbo kunnen als 'keuzedeel' (drie niveaus) het NWT aanvinken. Vijfenzestig procent van de deelnemers aan de eerste NWT-training is student. Daarnaast wil Defensie ook door middel van het Dienjaar en Defensity College, jongeren naar zich toehalen en binden. Dit jaar staan er vier trainingen op het programma. De tweede tranche van de NWT, waarbij 250 plaatsen beschikbaar zijn, begint in april.

Convenanten met bedrijven en instellingen

Intussen blijft Defensie als het ware aan de lopende band convenanten sluiten en afspraken maken met bedrijven, instellingen en organisaties, voor wat betreft de bezorging van reservisten. Daarbij voegde zich recent ook de Amsterdamse effectenbeurs (AEX). Een opmerkelijke stap aangezien op 'defensie' in de Nederlandse financiële en bancaire wereld een taboe ruste c.q. rust. Contacten met, laat staan investeren in defensie(gerelateerde) ondernemingen, waren *not done, no go area!* De kentering werd afgedwongen door de aanzwellende dreigingen, de Russische agressieoorlog tegen Oekraïne en de vele conflicten in de

ABP-bestuurder Vonk en staatssecretaris van Defensie Tuinman, bekrachtigen met hun handtekening het 'reservistenconvenant'.

wereld. Maar ook de veranderde visie van de Verenigde Staten op de Trans-Atlantische relatie met Europa en de veiligheidswaarborgen die daaraan verbonden waren, werkte als katalysator.

Dat gold ook voor (de meeste) pensioenfondsen waarvan het grootste, Pensioenfonds ABP, onder meer de pensioengelden van het Defensiepersoneel (militairen en burgers) beheert. Met ABP werd op 26 januari jl.

een reservistenconvenant gesloten. Een belangrijke overeenkomst, volgens staatssecretaris Tuinman en Yolanda Verdonk, uitvoerend bestuurder pensioenbeleid bij ABP. Defensie heeft namelijk "expertise nodig op het gebied van ICT, risicobeheersing en organisatieontwikkeling." Expertise die het pensioenfonds in huis heeft althans kan leveren door middel van medewerkers die een reservistenstatus bij de krijgsmacht ambiëren.

Win-win-partnerschap

Voor zowel Defensie als voor ABP zou er sprake zijn van een 'win-win-partnerschap' waarbij partijen elkaar over en weer versterken. Medewerkers van het pensioenfonds zetten hun civiele kennis in voor Defensie. Vervolgens steken ze de opgedane ervaring en praktische kennis bij Defensie terug in hun werk bij ABP.

De staatssecretaris en Yolanda Verdonk benadrukten het belang van samenwerking tussen publieke en private partijen. Het is van vitaal belang om als land "wendbaar en veerkrachtig" te blijven in een snel veranderende wereld.

"Dat ABP medewerkers actief faciliteert om reservist te zijn, laat zien dat zij hun maatschappelijke verantwoordelijkheid serieus nemen. In een wereld waarin dreigingen complexer worden en sneller veranderen, is dit geen luxe maar een noodzaak", concludeerde Tuinman¹.

¹ <https://tinyurl.com/56zbs58n>

Mondiale instabiliteit en weifelend Amerika dwingen EU tot nieuwe allianties

Brussel en New Delhi slaan de handen ineen met partnerschap defensie en veiligheid

De Europese Unie (EU) en India gaan nauw samenwerken op defensiegebied. De basis hiervoor is het *Security and Defence Partnership* (Veiligheids- en Defensie-partnerschap). EU-commissaris Kaja Kallas¹ en de Indiase minister van Buitenlandse Zaken, Subrahmanyam Jaishankar, ondertekenden de overeenkomst op 27 januari jl.

Het als "historisch" aangemerkte defensiesamenwerkingsakkoord, is onderdeel van de 'Comprehensive Strategic Agenda' die ook een brede, ingrijpende vrijhandelsovereenkomst omvat.

Het defensiepact wordt gezien als "een significante verdieping

van de strategische relatie" die gepaard gaat met "nauwere samenwerking in een complexe geopolitieke omgeving."

De EU versterkt hiermee haar aanwezigheid in de regio (Indo-Pacifische strategie). Voor India fungeert de Europese Unie op haar beurt als "een betrouwbare technologische partner"

Europa wordt, zeker voor wat betreft defensie en veiligheid, op zichzelf teruggeworpen nu de 'oude wereld', volgens Kaja Kallas niet langer "het voornaamste zwaartepunt (is) van Washington. En deze verschuiving is structureel, niet tijdelijk." De Europese Unie moet de nieuwe realiteit onder ogen zien en zich

¹ Voormalig premier van Estland. Kallas is sinds 2024 hoge Vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid en tevens vicevoorzitter van de Europese Commissie (Ursula von der Leyen II).

Ursula von der Leyen: voorzitter van de Europese Commissie. António Costa: voorzitter van de Europese Raad en Narendra Modi, minister-president van India, bij de ondertekening van het Vrijhandelsakkoord.

daaraan aanpassen. "De NAVO moet meer Europees worden om haar kracht te behouden," aldus de EU-commissaris voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid op de jaarlijkse conferentie van de *European Defence Agency* (EDA) op 28 januari jl.

Canada en het Verenigd Koninkrijk

De EU sloot in mei 2025 een overeenkomstig partnerschap op defensiegebied met het Verenigd Koninkrijk, gericht op intensivering van de al lopende samenwerking. Oogmerk is de structurele versterking van de post-Brexit relatie op defensiegebied.

Met Canada werd in juni 2025 een vrij omvattend defensiesamenwerkingspact aangegaan. Het geeft de Canadezen onder meer toegang tot de Europese defensiemarkt en maakt ook de weg vrij voor de gemeenschappelijke inkoop van munitie en wapens. Bovendien kreeg Canada als eerste niet-Europees land aansluiting bij "belangrijke EU-defensie-instrumenten", zoals het programma *Security Action for Europe* (SAFE), waarin miljarden aan defensie-investeringen omgaan.

Belangrijke intentie achter de Europees-Canadese defensiesamenwerking is, naast diversificatie van de defensie-uitgaven en

steun aan Oekraïne, het verminderen van de afhankelijkheid van de Verenigde Staten.

Nieuwe geopolitieke allianties

In tegenstelling tot de akkoorden met Canada en de Britten, voorziet het defensiepact met India voornamelijk in Indiase participatie in een Europees miljardenfonds voor defensie-investeringen. De samenwerking omvat defensie, maritieme veiligheid, cyber en terrorismebestrijding.

De intensivering van het 'handen ineenslaan' tussen Brussel en New Delhi werd bespoedigd door de hoge 'straftarieven' die beide partijen kregen opgelegd door de VS-president. Nu de decennialange Trans-Atlantische veiligheidsrelatie met Washington op losse schroeven staat, probeert de EU, Europa, nieuwe geopolitieke allianties te smeden. Daarnaast worden al of niet sluimerende samenwerkingsverbanden nieuw leven ingeblazen.

Het defensie- en veiligheidspact met de EU, biedt India ruime mogelijkheden om zich meer te oriënteren op defensiepartners in Europa. Zo kan eventueel de afhankelijkheid van traditionele wapenleveranciers (Rusland), worden verminderd.

Kernpunten

De kernpunten van het *EU-India Security and Defence Partnership*:

- **Structurele Samenwerking**
Instelling van een jaarlijkse '*EU-India Security and Defence Dialogue*', om gezamenlijke dreigingen aan te pakken.
- **Maritieme Veiligheid**
Versterking van de samenwerking in de Indo-Pacifische regio, inclusief gezamenlijke marine-oefeningen en operaties (voortbouwend op de in 2021 begonnen EU NAVFOR-samenwerking²).
- **Defensie-industrie en Technologie**
Bevorderen van gezamenlijke ontwikkeling en productie van defensiematerieel, evenals technologische samenwerking (o.a. via een nieuw '*India-EU Defence Industry Forum*').
- **Cyber- en Hybride Dreigingen**
Delen van inlichtingen en samenwerking tegen cyberaanvallen, desinformatie en terrorisme.
- **Veiligheid van Informatie**
Er lopen onderhandelingen over een *Security of Information Agreement*, die de uitwisseling van geclassificeerde informatie mogelijk moet maken.

² European Union Naval Force (EU NAVFOR) Somalia (Operatie Atalanta), is een voortdurende militaire operatie tegen piraterij op zee voor de kust van de Hoorn van Afrika en in de westelijke Indische Oceaan.

Internationale pelgrimstocht voor militairen: 'Verbroedering en kameraadschap'

De aanmelding en inschrijving voor de jaarlijkse internationale Lourdesbedevaart voor militairen, is inmiddels begonnen. Tot en met 28 februari kunt u zich op de site van de Stichting Militaire Lourdes Bedevaart (SMLB)¹, inschrijven voor de 66e editie van de pelgrimage. Wereldwijd is de Militaire Lourdes Bedevaart "de grootste internationale ontmoeting van militairen".

De Pèlerinage Militaire International (PMI) die sinds 1958² wordt gehouden, is een bijzondere pelgrimstocht waarbij militairen uit zo'n veertig landen bijeenkomen. Onder hen, sinds het prille begin, ook militairen uit Nederland. Een jaar later werd, ter ondersteuning van deze internationale ontmoeting, in mei 1959 de Stichting Militaire Lourdes Bedevaart (SMLB) opgericht.

Tocht der tochten

Sinds 2006 is er ook de mogelijkheid voor motorrijders/bikers om de pelgrimage met hun eigen, specifieke voertuig te maken. De Lourdes Motorbedevaart vindt dit jaar van 17 t/m 29 mei plaats. Deze 'Tocht der tochten' die vier dagen in beslag neemt, wordt onder meer begeleid door een aalmoezenier en een team van ervaren begeleiders. Het is een bijzondere vorm van pelgrimeren die zowel een fysieke als een mentale uitdaging betekent. Maar ze biedt "alles wat een echte bedevaart kenmerkt: bezinning, verdieping, saamhorigheid, kameraadschap, doorzettingsvermogen en innerlijke rust."

Het (voorlopige) programma, het aanmeldformulier en meer informatie over specifiek de motorbedevaart, vindt u op de website van de Stichting Militaire Lourdesbedevaart (SMLB).

Breder vredesperspectief

De PMI wordt omschreven als "een unieke ervaring van verbroedering en kameraadschap, bezinning en reflectie, ontspanning en het ervaren van vrede. (-) In Lourdes wacht de deelnemer een uitdagend programma. Er is afwisseling tussen het internationale programma en het nationale programma, tussen vieren, bezinnen & reflectie en saamhorigheid & ontspanning, tussen gezamenlijke activiteiten en vrije tijd."

De Militaire Lourdesbedevaart biedt amper de ruimte om met andere culturen in contact te komen. Ze kan zo bijdragen aan verbroedering die mogelijk leidt tot "een breder vredesperspectief".

¹ <https://www.militairebedevaart.nl/>. Hier vindt u ook meer informatie over de bedevaart van 2026 en de motorbedevaart.

² Met uitzondering van het jaar 1968 (studentenopstand annex onlusten in Parijs) en tijdens de coronapandemie in 2020 en 2021.

Afval laat sporen na: ook in het gevecht

Afval is in operationele setting een ondergeschoven kindje. Ergens begrijpelijk, zou je kunnen zeggen. Operationele gereedheid gaat immers voor. Toch zitten er haken en ogen aan afval waardoor ook afval en de verwerking ervan meer aandacht zouden moeten krijgen. Niet alleen ecologisch, maar ook tactisch, logistiek en uiteindelijk operationeel gezien.

In de praktijk betekent lage prioriteit vaak dat afval 'verdwijnt' in het terrein. Niet uit onwil, maar omdat er simpelweg geen goede, werkbare oplossingen zijn. Tijdens oefeningen en missies ontstaat een breed scala aan afvalstromen, zoals verpakkingsmaterialen, batterijen, medisch afval, olie en andere vloeistoffen en bouwkundige materialen. Elk van die stromen vraagt om een andere manier van inzameling en verwerking.

Dat afval achterblijft, is dus niet alleen een milieuvraagstuk. Het laat ook sporen na voor de vijand. Verpakkingen, rantsoenen of batterijen kunnen informatie prijsgeven over aantallen, aanwezigheid of recente activiteiten en kunnen een onderschatte factor zijn.

Batterijen vormen daarbij een groot en groeiend probleem. Ze zijn onmisbaar in moderne operaties, maar worden onvoldoende gescheiden ingezameld. Het gevolg is dat ze in reguliere afvalstromen terechtkomen, met reële risico's. Zo zijn er de afgelopen jaren meerdere branden uitgebroken bij afvalverwerkers, zoals bij Suez (nu PreZero), doordat batterijen tussen het papierafval zaten. Wat in het veld begint als een klein gemak, eindigt elders als een veiligheidsincident.

Daarbij komt dat sommige eenheden te maken hebben met

zeer specifieke afvalstromen. Geneeskundige eenheden produceren medisch afval, hersteleenheden werken met oliën, brandstoffen en koelvloeistoffen. Dit zijn geen marginale stromen, maar potentieel schadelijke stoffen die zorgvuldige verwerking vereisen. Tegelijkertijd bevatten sommige afvalstromen waardevolle, soms zelfs kostbare materialen. In theorie ligt daar potentie voor retourlogistiek en verwerking in Nederland. In de praktijk zijn de technieken en procedures daarvoor nog onvoldoende ontwikkeld.

Idealiter wordt afval verwerkt in de host nation, zodat onnodig transport naar Nederland wordt voorkomen. Nog liever gebeurt dat op een duurzame manier. Maar ook hier botsen ambities met realiteit. De internationale en nationale regelgeving rondom afval is complex en streng, en maakt pragmatische oplossingen in het veld vaak lastig of zelfs onmogelijk. Dat betekent dat het probleem niet alleen in het veld ligt, maar ook in beleid en regelgeving. Zonder ruimte in de regels blijft innovatie steken.

Om de problemen die er zijn rond afval aan te pakken is de eerste stap begrijpen wat er

werkelijk gebeurt. Door langs eenheden te gaan, problemen te inventariseren en afvalstromen te kwantificeren, kan duidelijk worden waar de grootste knelpunten zitten. Waarschijnlijk zullen oplossingen en problemen per eenheid verschillen. Bij zware voertuigen bijvoorbeeld is het argument van tactische sporen minder relevant. Bandensporen zijn er namelijk toch wel. Vanuit het gevechtsperspectief klinkt ook een begrijpelijk argument: Als er tijdens een vuurgevecht al enorme verwoesting en puin ontstaat, waarom zou een militair dan zijn vuilniszak meenemen als dat ook nog het optreden belemmert?

Die vraag leidt onvermijdelijk tot een grotere, vaak onbesproken kwestie: wat gebeurt er met het puin na een gevecht? Wie is verantwoordelijk voor het opruimen van verwoeste infrastructuur, kapot materieel en puin? En welke rol kan of moet Defensie daarin spelen?

Het zijn geen eenvoudige vragen. Maar ze laten zien dat afval geen bijzaak is, zelfs niet, of juist niet, in een operationele setting. Genoeg reden om dit onderwerp systematisch te onderzoeken. Een onderzoek dat nu begint bij het Kenniscentrum Logistiek, maar uiteindelijk raakt aan operationeel niveau, beleid, regelgeving en internationale afspraken. Want afval verdwijnt misschien uit beeld, maar nooit zonder gevolgen.

Kapitein Marieke Jacobs onderzoeker Klimaatveiligheid bij het Kenniscentrum Logistiek van de Landmacht

'Loket Asbest': informatie en advies aan (oud-)medewerkers Defensie

(Oud-)medewerkers van Defensie kunnen sinds kort terecht bij het 'Loket Asbest' van het departement. Zij kunnen er hun zorgen en vragen deponeren over (eventuele) blootstelling aan asbest en de gevolgen daarvan voor hun gezondheid. Het Defensieloket is ook toegankelijk voor 'derden': onderaannemers, schoonmakers e.a.

Het Asbest Loket biedt onder meer informatie en advies. Ook wordt betrokkenen, indien nodig en gewenst, wegwijs gemaakt in het aanbod van relevante regelingen bij Defensie en elders bij de rijksoverheid

Arbodienst Defensie

Het beheer van het loket is 'belegd' bij het Coördinatiecentrum Expertise Arbeidsomstandigheid & Gezondheid, "de onafhankelijke Arbodienst van

het ministerie"

De instelling en opening van het informatie- en adviesloket betreffende (de gevolgen van) asbestbesmetting, volgt na de ontdekking van asbest in werkplaatsen van de Koninklijke Landmacht in Leusden, Almelo en Oudemolen.

De locaties werden na de ontdekking van asbestdeeltjes, begin 2024, gesloten. Het Rijksvastgoedbedrijf stelde na onderzoek vast dat iedereen die

in de werkplaatsen werkte of er kwam ('derden'), mogelijk blootgesteld is aan het asbest.

Het Loket Asbest is bereikbaar via 0800-2723780. Dat geldt van maandag t/m donderdag tussen 9.00 en 11.30 en van 12.15 tot 16.30 uur. Op vrijdag alleen tussen 9.00 en 11.30 uur. Het loket is te mailen via: loket.asbest@mindef.nl.

THEMACONFERENTIE CHRISTEN ZIJN EN MILITAIR

BEUKBERGEN

5 MAART 2026

**GEOLOVEN BINNEN DE WERELD VAN DE KRIJGSMACHT:
HOE DOE JE DAT EN WAT BRENGT OF KOST HET JE?**

INFO

Wanneer: 5 maart 2026 (incl. diner)
Tijd: 9.30 - 20:00

Waar: Landgoed Beukbergen, Amersfoortseweg 59,
3712 BB, Huis ter Heide

Meer info: kijk op de Intranet Defensie kalender

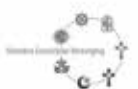
PROGRAMMA:

IN DEZE EENDAGSE THEMA-CONFERENTIE ONTMOETEN WE ELKAAR OM HIEROVER VAN GEDACHTEN TE WISSELEN EN ERVARINGEN TE DELEN, ONDER DE BEZIELENDE LEIDING VAN DS. JELLE KOMMERIE EN DS. ROBERT NEDERVEEN.

MET RESPECT VOOR ELKAARS EIGENHEID GAAN WE AAN DE SLAG MET:

- PERSOONLIJKE ERVARINGEN BIJ 'GEOLOVEN IN DE KRIJGSMACHT'
- DE VERTAALSLAG VAN DE BIJBEL NAAR JOUW WERKPLEK
- EEN INSPIRERENDE DOCUMENTAIRE
- VIERING

Je kunt je aanmelden door een mail te sturen naar: themaconfereentiebeukbergen@mindef.nl
Uiterste inschrijfdatum 13 februari 2026

SCHADE

DFD is bij noodsituaties 24/7 bereikbaar. Bij schade is dit belangrijk. Samen met onze partners helpen wij u bij het beperken en herstellen van uw schade. Download de DFD-app, dan heeft u altijd de belangrijke informatie en telefoonnummers binnen handbereik.

GEZIN

Samenwonen, trouwen of juist scheiden? Uw verzekeringen moeten worden aangepast. Hetzelfde geldt wanneer u een kind krijgt of een kind meerderjarig wordt. Geef de wijzigingen in uw gezinssituatie daarom altijd door.

WONEN

Een huis kopen of verhuizen? Een hypotheek afsluiten of aanpassen? Een belangrijke financiële stap. Voorkom bij de aankoop, of juist later, financiële tegenvallers. Laat u persoonlijk adviseren en begeleiden door de DFD-adviseur.

UITZENDING

De DFD ongevallen- en reisverzekering biedt tijdens meer risicovolle uitzendingen standaard dekking. Toch is het belangrijk om al uw verzekeringen te controleren. Contact DFD tijdig zodat u en uw gezinsleden tijdens de uitzending hier geen omkijken naar hebben.

UIT DIENST

Eindigt uw aanstelling bij Defensie? Kiest u voor een loopbaan buiten Defensie of gaat u met functioneel leeftijdsontslag? U blijft gewoon relatie bij DFD, maar uw verzekeringen moeten worden aangepast aan de nieuwe situatie.

**Storm op komst? Gaat u op uitzending of oefening?
Of gaat u uit dienst? Studeren of zelfstandig wonen?
Gaat u binnenkort samenwonen, trouwen of juist
scheiden? Een woning kopen, verbouwen of verhuizen?
Is er een kind op komst?**

Veranderingen?

Contact DFD, gebruik de QR

Bij veranderingen in uw leven is het belangrijk om tijdig na te gaan of uw verzekeringen en hypotheek nog wel bij de nieuwe situatie passen. Neem daarom altijd contact op met DFD.

Ook wanneer er niets lijkt te veranderen, is het slim om uw verzekeringen jaarlijks na te lopen. Wij helpen en adviseren u graag. Zodat u goed verzekerd blijft.

GV-PROGRAMMA OP BEUKBERGEN 2026

<p>Ontmoet je Partner 2-daagse conferentie 5-20-21 april</p>	<p>Yoga Tweedaagse 2-daagse conferentie 2-3 april 25-26 juni</p>	<p>Inleiding Boeddhisme 2-daagse conferentie 12-13 maart 11-12 juni</p>
<p>Over Verlies en troost 2-daagse conferentie 19-20 februari</p>	<p>Proef het Klooster 2-daagse conferentie Datum volgt</p>	<p>Stilteretraite 3-daagse retraite 7-10 april</p>
<p>Je patronen aan het licht o.b.v. familieopstellingen 1-daagse conferentie 27 februari 24 april 26 juni</p>	<p>Op adem komen 2x 1-daagse retraite 17 februari en 24 maart 2 juni en 7 juli</p>	<p>Stilte dagen 1-daagse retraite 20 februari 19 maart 16 april 21 mei 18 juni</p> <p>Let op: Voor de Boeddhistische conferenties meldt u zich aan bij: BGV@mindef.nl</p>
<p>Mediteren als een monnik 2-daagse retraite 28-29 mei</p>	<p>LHBT+ 2-daagse conferentie 16-17 april</p>	<p>Mindfulness training Boeddhisten MBSR 8-ochtenden 20, 27 maart 3, 17 april 1, 8, 15, 22 mei</p>
<p>Persoonlijke veerkracht o.b.v. NLP 2-daagse conferentie, 3 modules</p>	<p>Transgender 2-daagse conferentie 11-12 juni</p>	<p>Een kennismaking met het Hindoeïsme: 2-daagse conferentie 9-10 april</p> <p>Let op: Voor de Hindoe conferenties meldt u zich aan bij: HINGV@mindef.nl</p>
<p>Module 1 10-11 februari 10-11 maart 12-13 mei 9-10 juni</p> <p>Module 2 17-18 maart 28-29 april 26-27 mei</p> <p>Module 3 31 maart-1 april 30 juni-1 juli</p> <p>Module 4 19-20 mei</p>	<p>Mindfulness Training 8-ochtenden en 1 stiltedag 5, 12, 17 (stiltedag) 19, 26 feb</p> <p>Vorbereiding op pelgrimage Santiago de Compostella 2-daagse conferentie 21-22 mei</p>	

Alle conferenties zijn inclusief maaltijden en overnachting(en).
Voor meer informatie zie onze website www.beukbergen.nl of onze intranetpagina.

Contact, informatie, aanmelden: themaconferentiebeukbergen@mindef.nl
Contactpersoon: Jacqueline Heemskerk tel: 06-13992855

Landgoed Beukbergen, Amersfoortseweg 59, 3712 BB Huis ter Heide

Wij bieden ook uitzendconferenties, opleidingsconferenties en (onderdeel)conferenties op maat aan, vraag bij uw Geestelijk Verzorger voor meer informatie.

Activiteitenkalender 2026

Hier vindt u alle activiteiten, georganiseerd door de thuisfrontafdelingen van de Koninklijke Marine, Koninklijke Landmacht, Koninklijke Luchtmacht en Koninklijke Marechaussee. De militair en/of het thuisfront krijgt een uitnodiging voor de activiteit thuisgestuurd. Bezoekt u als niet-defensiemedewerker een locatie? Dat kan alleen met rijbewijs, paspoort of id-kaart.

CZSK = Koninklijke Marine
CLAS = Koninklijke Landmacht

CLSK = Koninklijke Luchtmacht
KMar = Koninklijke Marechaussee

DOT = Defensie Organisatie Thuisfront
Pol = Nationale Politie

Datum Tijd Activiteit/locatie

Februari 2026

25	9.00 uur	Thuisfrontinformatiedag BIU individuele uitzenders	Generaal Winkelbankkazerne, Harskamp
28	9.00 uur	Thuisfrontcontactdag KMar	Burgers' Zoo, Arnhem

Maart 2026

19	10.00 uur	Medaille uitreiking	Omnisport, Apeldoorn
----	-----------	---------------------	----------------------

April 2026

11	9.00 uur	Thuisfrontcontactdag OOCL	Aviodrome, Lelystad
22	9.00 uur	Thuisfrontinformatiedag BIU individuele uitzenders	Generaal Winkelbankkazerne, Harskamp

Mei 2026

23	9.00 uur	Thuisfrontcontactdag KMar	Openluchtmuseum, Arnhem
30	11.00 uur	We@home Lente	Locatie volgt

Juni 2026

6	9.00 uur	Thuisfrontcontactdag EFP 26-1	Wildlands, Emmen
9	9.00 uur	Thuisfrontinformatiedag BVI-8 NSE IRAK	Koning Willem III-kazerne, Apeldoorn
19	9.00 uur	Thuisfrontinformatiedag eFP 26-2	Theater de Meenthe, Steenwijk
24	9.00 uur	Thuisfrontinformatiedag BIU individuele uitzenders	Generaal Winkelbankkazerne, Harskamp

24

Uw hypotheek, onze zorg!

DFD is ruim 27 jaar dé specialist op het gebied van verzekeringen en onafhankelijk hypotheekadvies voor (ex-)militairen en hun gezinsleden. U wilt verhuizen of droomt van een eigen woning. Uw woning vergroenen. Dat is goed voor het milieu en uw portemonnee! Of u nu voor het eerst koopt, verhuist, verbouwt of vergroent. DFD biedt u het beste advies en de hypotheek die bij u past. Neem contact op met DFD voor meer informatie of een afspraak. Een eerste inventarisatie is altijd GRATIS!

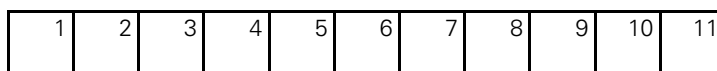
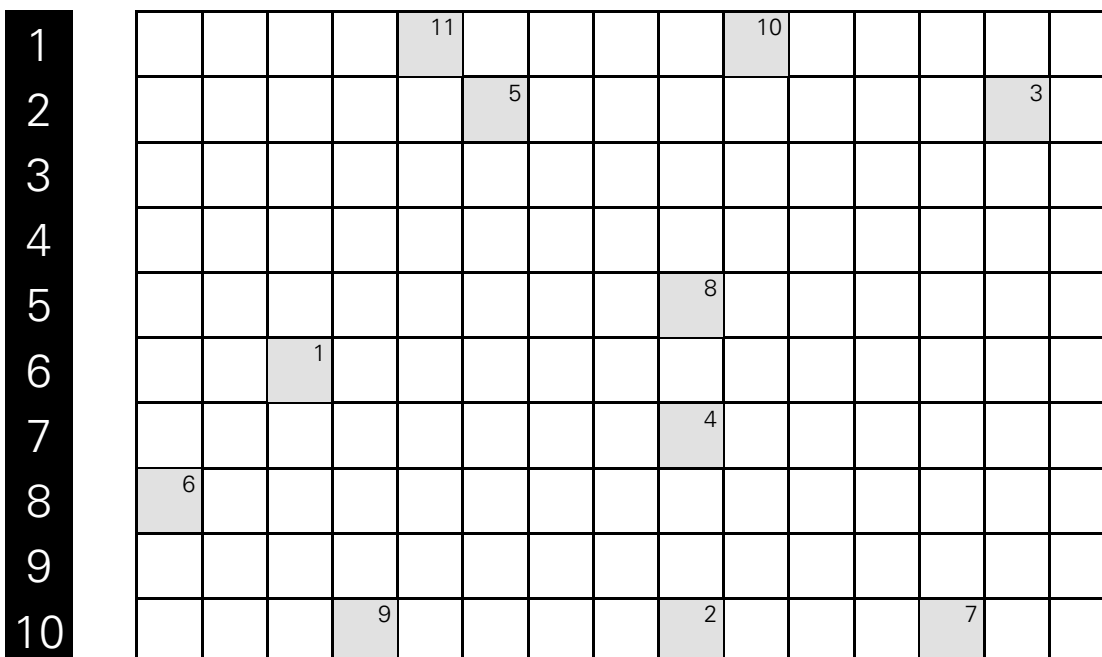
DFD biedt u zorgeloos woongenot en voordeel door:

- ✓ Expertise en zorg;
- ✓ Ook hypotheek voor militairen met een FPS fase-1 en -2 contract;
- ✓ Echt onafhankelijk en persoonlijk advies door de DFD-regioadviseur;
- ✓ Duidelijkheid en transparantie, u weet hoeveel en waarvoor u betaalt;
- ✓ Maximale zekerheid, ook voor de toekomst;
- ✓ De optimale hypotheek met de scherpste tarieven.

ZWEEDS RAADSEL

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

©Persbelangen

25

Horizontaal

- 1 Aanlegplaats – Media voor bepaalde branches – Deel van de voet
- 2 Aanzien – Bromium (afk.) – Uitheemse vrucht
- 3 Raar - Scheppen - Visnet
- 4 Lastdier – Belgische politie
- 5 Wasmiddelenmerk - Verzetten – Telefoon (afk.) – Handvat
- 6 8 Tonen - Zalving – Landcode van Burkina Faso
- 7 Deel van een golfbaan – Plaats in Limburg - Verkoudheidsverschijnsel
- 8 Tropische ziekte – Zeer duidelijk
- 9 Primaten – Wilde haver – Rijgspit – Bekoorlijkheid
- 10 Delen van de rug – Waterspuwer – Spaarpot

Verticaal

- 1 Snaarinstrument – Kijker
- 2 Werktuigen – Flensje
- 3 Egaal – Deel van de bijbel – Loven
- 4 Ik heb het gevonden – Slot
- 5 Dagblad – Room – Dierengeluid
- 6 Elastisch zijn – Koelgas
- 7 Bijbelse figuur – Fakkelt
- 8 Geïrriteerd – Dunne roede
- 9 Golfterm – Enkele – Habijt
- 10 Moment – Deel van een golfterrein – Boerderijdieren
- 11 Koers – Lang en dun persoon
- 12 Kommen – Inenting tegen drie ziektes
- 13 Verzorgingsproduct – Landcode van Jordanië
- 14 Bijbelse figuur – Lichte afwijking
- 15 Schip – Familiebezit

Oplossingen kunt u inzenden tot

3 maart

ACOM Journaal, Postbus 240, 3700 AE Zeist,
of per e-mail: info@acom.nl

De oplossing van de puzzel uit ACOM Journaal #01-26 luidt: Aalscholver.

De winnaars: M.I. Wieten-van Vliet en R.T. Klosinski.
Ze krijgen elk een VVV-cadeaukaart ter waarde van € 25.

Proficiat!

Belastingdienst

Belastingservice ACOM

Ook dit jaar kan de ACOM Belastingservice u behulpzaam zijn bij het invullen van uw belastingaangifte. U verstrekt ons de gegevens over 2025 en wij verzorgen het invullen en verzenden van de aangifte.

Indien uw aangifte ingewikkeld is of als er bijzondere omstandigheden zijn, dan kunnen wij u, **op afspraak**, op ons kantoor persoonlijk van dienst zijn.

Voor meer informatie kunt u terecht op de website van de ACOM. U kunt ook contact opnemen via belastingservice@acom.nl of telefonisch met onze Belastingservice: op dinsdag en donderdag van 09.00 – 12.30 en van 13.00 – 14.00 uur.

Via deze link:

<https://www.acom.nl/belastingservice/> komt u in 1 muisklik op de juiste pagina. Kopieer/knip en plak anders de link in de adresbalk van uw browser.

Nog geen lid? Word dan nu lid!

Als lid kunt u meteen gebruik maken van onze Belastingservice. Meld u nú aan als lid via het aanmeldformulier. U profiteert dan meteen ook van alle andere voordelen van het ACOM-lidmaatschap.

Uitnodiging ledenvergadering Regio Midden ACOM woensdag 15 april 2026

Ontvangst vanaf: 10.00 uur
 Aanvang: 10.30 uur
 Geschat einde: 12.30 uur: aansluitend een broodjeslunch.
 Locatie: ACOM kantoor, Johannes Postlaan 2A, 3705 LN Zeist.

Aanmelden: Uiterlijk 25 maart 2026 via: regiomidden@acom.nl
 O.v.v.: Naam, Adres, Telefoonnummer en Mailadres en evt. dieetwensen

Regio midden omvat de volgende postcodegebieden:
 1390-1397, 1426-1427, 3350-3380, 3400-4249, 6660-7099, 7200-7439, 8045-8060, 8067-8099, 8160-8270,

OVER DE SENIORENBIIJENKOMSTEN IN 2026 - BELANGRIJK

Geachte seniorenleden,

Ook in 2026 plannen wij weer seniorenbijeenkomsten. U bent daar van harte welkom. Elke maand zullen zoveel mogelijk data van de seniorenbijeenkomsten in ACOM Journaal en op de website van de ACOM bekend worden gesteld.

Uitnodigingen voor seniorenbijeenkomsten DIGITAAL wanneer dat kan.

De uitnodigingen voor de seniorenbijeenkomsten worden zoveel mogelijk digitaal verstuurd. De leden van wie wij geen e-mailadres hebben, krijgen de uitnodiging per post toegezonden, met daarbij ook het verzoek een e-mailadres door te geven zodat we ze in de toekomst wellicht ook digitaal kunnen benaderen. Bij verzenden per post duurt het immers steeds langer voor het daadwerkelijk bezorgd wordt, nog los van de kosten.

U kunt de uitnodiging tot uiterlijk drie weken voor de bijeenkomst verwachten. Heeft u drie weken voor de bijeenkomst geen uitnodiging via de mail of per post van ons ontvangen, dan vragen wij u

contact met ons op te nemen.

Deelname andere bijeenkomst mogelijk

U wordt op grond van uw postcode voor een seniorenbijeenkomst uitgenodigd. Als u aan een andere bijeenkomst op een andere datum wilt deelnemen, moet u uiterlijk 4 weken voor de bijeenkomst van uw keuze contact met ons opnemen, zodat wij u een uitnodiging met aanmeldformulier kunnen sturen. De data van de seniorenbijeenkomsten vindt u in ACOM Journaal (hieronder) en op de website van de ACOM.

Aanmelding is verplicht

Ook in 2026 is aanmelding voor een bijeenkomst verplicht. Zo kunnen wij de deelnemers bereiken als dat nodig is.

Aanmelden kan: per mail, per post of telefonisch

U kunt zich aanmelden per mail, per post of telefonisch. In de uitnodiging staat bij wie, en op welke wijze, u zich kunt aanmelden. In de uitnodiging zal worden aangegeven welke gegevens wij van u nodig hebben bij de aanmelding. Dat kan verschillen per bijeenkomst.

Seniorenbijeenkomsten 2026

Dag	Datum	Plaats	Locatie
Di	14 apr	Duitsland, Melle Leden uit Duistland	Hotel-Restaurant Bayrischer Hof, Bahnhofstraße 14, 49324 Melle, Duitsland
Wo	20 mei	Soesterberg*** Leden regio Midden	DuMoulinkazerne, Zeisterspoor 19, 3769 AP Soesterberg
Do	15 okt	Eibergen*** Leden regio Oost	Kazerne Kamp Holterhoek, Zwillbroekseweg 46, 7152 CK Eibergen
Do	22 okt	Leeuwarden	Multifunctioneel centrum Camminghastins-Camminghaburen Lieuwenburg 2, 8925 CK
Do	29 okt	Havelte***	Echos Home, Johannes Postweg 5, 7973 JB Darp

De aanvangstijden van de bijeenkomsten worden in de uitnodigingen vermeld.

Bijeenkomsten met *** zijn langere bijeenkomsten met een warme maaltijd.

Data volgen nog voor: Den Helder, Den Haag, Hoogerheide, Oirschot, Roermond en Rijen

Leeftijdsontslag en later pensioen

Een voorlichtingsdag voor degenen die binnen een jaar met leef-

tijsontslag gaan, organiseren wij als daar behoefte aan is.

Datzelfde geldt ook voor degenen die in 2026 of 2027 hun pensioenleeftijd zullen bereiken.

Heeft u interesse, laat dat ons weten via de mail netty.van.ginkel@acom.nl onder vermelding van: voorlichting leeftijdsontslag of voorlichting pensioen, datum leeftijdsontslag/pensioen en graag uw contactgegevens, zodat wij contact met u op kunnen nemen.

Voor vragen over (en samenhangend met) leeftijdsontslag en pensioen kunt u natuurlijk altijd contact met ons opnemen.

Langdurig ziek? Laat het de ACOM weten!

Het komt wel eens voor dat (senior)leden of hun partner langdurig ziek zijn en dat uw bond daarvan pas na verloop van tijd op de hoogte wordt gesteld. Helaas heeft dat dan ook als gevolg dat wij pas heel laat onze belangstelling kunnen tonen.

Mede hierom verzoeken wij u om, mocht u (onverhoopt) hiermee geconfronteerd worden, onverwijld uw regiobestuur en/of het secretariaat van de bond in Zeist te informeren over (langdurige) ziektegevallen.

Dat kan telefonisch: 030 - 202 03 20 of per e-mail: info@acom.nl

'Thuisfront' zijn betekent dat je altijd paraat staat, ook als je je eigen leven leidt'

Een Dutchbat II-veteraan met complexe PTSS (C-PTSS)¹. Een gezin dat elke dag weer geconfronteerd wordt en worstelt met de schrikwekkende symptomen van een leven "midden in het trauma". Aaliyah Muggen, de dochter uit dit gezin, schreef daar een boek over: *'Thuisfront PTSS'*.

Aaliyah Muggen

De eersteling van de schrijfster werd een inkervend, openhartig toegankelijk boek. Een palet aan verhalen die getuigen van "moed, liefde, humor en onmacht". Een boek dat in feite een indringende roep is om meer begrip en erkenning voor het thuisfront van veteranen en hulpverleners. "Jullie en alle andere veteranen en thuisfronters verdienen erkenning, begrip en steun," reageerde brigadegeneraal Paul Hoefsloot, directeur-bestuurder van het Nederlands Veteraneninstituut, bij de ontvangst van het eerste exemplaar van *'Thuisfront PTSS'*.

slecht met pap, zeker als hij herbelevingen had waren er veel spanningen thuis. Als kind merkte ik dat er iets niet klopte, maar ik kon het allemaal niet plaatsen," vertelde ze in een interview.

"PTSS was toen nog geen bekend begrip," kijkt Aaliyah Muggen terug op die beginperiode. "De gevolgen voor ons gezin waren groot, maar daar was nauwelijks aandacht voor. Dit boek is mijn manier om dat zichtbaar te maken. (-) Ik schreef het (boek) voor iedereen die leeft met trauma's binnen het gezin, maar ook voor hulpverleners. Zodat ze beter begrijpen wat er achter de voordeur kan spelen."

bij velen (veteranen, hulpverleners, militaire en politieke leidinggevendenden) een gevoelige snaar. Demissionair minister van Defensie, Ruben Brekelmans sprak van een "indringend (boek over) hoe het is om als kind te leven met onzichtbare gevolgen van een missie. Het is een verhaal over pijn, maar ook over moed en het zoeken naar begrip. (-) Het boek is meer dan een persoonlijk verhaal; het is een oproep om nooit weg te kijken voor de gevolgen van inzet in oorlogsgebied. Voor mij onderstreept het waarom we bij Defensie blijvend investeren en aandacht geven aan erkenning, waardering, mentale zorg en nazorg.

28

Leed achter de voordeur

De vader van de auteur werd in 1994 als Dutchbatter uitgezonden naar het intussen geografisch, etnisch en religieus versplinterde Joegoslavië (Srebrenica). Een Balkanland dat 35 jaar (1945-1980) met vaste en harde hand bijeengehouden werd door maarschalk Josip Broz Tito. De Dutchbat-militair ging als "broekie" van amper twintig en kwam terug als "een totaal ander mens," getekend door angsten en onvoorspelbare, door externe prikkels getriggerde woede-uitbarstingen. Muggen die pas later werd geboren kent haar vader niet anders. "In mijn jeugd ging het

Voor de schrijfster betekende het schrijven over de lotgevallen van haar vader in het missiegebied en de, niet zelden agressieve, gewelddadige, gevolgen daarvan voor het gezin Muggen, een soms heftige confrontatie met heden en verleden. Het van-zich-af-schrijven werkte, achteraf gezien, ook als een soort katharsis. "Voor mij, maar ook voor mijn ouders. Het heeft iets in gang gezet en ik hoop dat het ook zo werkt bij anderen."

Gevoelige snaar

'Thuisfront PTSS', dat op Veteranendag 2025 werd gelanceerd, raakte

De gevolgen voor het gezin van een ouder met PTSS zijn vaak nog onderbelicht. Daarom ben ik Aaliyah dankbaar dat ze dit verhaal deelt. Hopelijk biedt het herkenning, troost en hoop aan anderen."

Aaliyah Muggen (1997) werkt als social mediaspecialist bij het Nederlands Veteraneninstituut. Ze deed onderzoek naar erkenning voor Dutchbat-veteranen en volgde onder meer de *honoursmodule Genocide Srebrenica*.

¹ Kenmerkend voor C-PTSS zijn "diepgaande emotieregulatie problemen, een negatief zelfbeeld, ernstige relatieproblemen, naast de standaard symptomen, herbelevingen, vermijding, hyperarousal."

Verloting

'Thuisfront PTSS', schrijversdebuut van Aaliyah Muggen, 152 p., € 22.95, is een uitgave van Kompas Uitgeverij, Houten, Utrecht.

De ACOM mag drie exemplaren van dit boek, beschikbaar gesteld door de uitgever, verloten onder de leden.

Stuur een briefkaart of mail naar info@acom.nl. Vermeld daarbij uw naam, registratienummer en de titel van het boek. Reageren kan tot 3 maart.

Overledenen

Enschede

Anton Ostendorp, 87 jaar,
op 27 november 2025.
Correspondentieadres:
Gré Ostendorp-de Jong,
Tollensstraat 33, 7523 ZC Enschede.

Enschede

Ton (Teunis Klaas Asse Betzema,
92 jaar, op 18 december 2025.
Correspondentieadres:
Vasterlanden 84, 7542 LD Enschede.

Regiovoorzitters

Noord

F.T.C. Voogt
A.S. Talmaplein 14
8802 RW Franeker
Mobiel: 06-29023099

Oost

W.A.C.J. van Hoof
Kruiskamplaan 7
7152 GA Eibergen
Telefoon: 06-20452774

Midden

J.B. Kemper
Ronhaarstraat 37
3815 MA Amersfoort
Mobiel: 06-51171758

West

M. Bal
Dienst: 06-51262613

Zuid

H. Boven
Gewantmakerstraat 27
6043 SZ Roermond
Mobiel: 06-54207524

Lidmaatschap

Wij feliciteren onderstaande leden met hun jubileumlidmaatschap bij de ACOM

40 jaar lid

A. van Donkersgoed (Burger),
J. van der Haar (LKOLbd),
J.M.M. Heinink (SMbd),
E. Hoek (AOObd),
R.J. de Jonge (ELTbd),
J.J. Joziase (AOObd),
A.F.M. Kruitwagen (LKOLbd),
J.C.T. Versteegen (MAJ),

50 jaar lid

E.M. Berends (AOObd),
H.M. Foppen (MAJbd),
Mw. G.A.E.A.E.G. Hoogstraaten-Ronse,
M.A. van Leest (KAPbd).

60 jaar lid

K. van der Horn (AOObd),
W.J.M. Janssen (AOObd),
J. Ridderbos (AOObd),
W.A. Schelle (KAPbd),
H.P. Siemeling (ELTbd)

Winnaars boekverloting AJ#01-26

'De lange bevrijding van Nederland', van Christ Klep, 288 p., € 26.90
/E-book: € 21.50. is een uitgave van Koninklijke Boom uitgevers.

De ACOM mocht twee exemplaren van dit boek, beschikbaar
gesteld door de uitgever, verloten onder de leden.

De winnaars zijn:

- R.J. Ubels
- A.J. Emmink

JOUW BELANG, ONS WERK!

WORD LID

LEDEN WERVEN LEDEN

MAAK IEMAND LID EN KRIJG
ALLEBEI EEN CADEAU!
BIJVOORBEELD EEN VVV-CADEAU KAART

JOUW BELANG, ONS WERK! JUIST NU!

SAMEN STERK! JUIST NU!

HAAL JE MATEN ERBIJ. MAAK ZE LID!

HAAL JE MATEN
ERBIJ, MAAK
ZE LID!

AANMELDEN VOOR VERZEKERINGEN BIJ UITZENDING

Al enige jaren kunnen ACOM-leden zich bij de ACOM aanmelden voor de gratis aanvullende Reis- en Ongevallenverzekering bij uitzending. Zij kunnen daarvoor bellen met telefoonnummer: 030-2020320. Samen met u wordt dan bekeken of deze verzekering ook op u van toepassing is.

HET ACOM-UITZENDCERTIFICAAT EN DFD-UITZENDCHECK

Als lid van de ACOM krijgt u voor de duur van uw uitzending een gratis ongevallendeckking. Voorwaarde is dat u uw uitzending meldt. Dit doet u door uw uitzendcertificaat aan te vragen!

Het ACOM Uitzendcertificaat biedt de volgende dekking:

- € 2.500,- bij overlijden als gevolg van een ongeval;
 - € 5.000,- in geval van algehele blijvende invaliditeit door een ongeval;
- In geval van gedeeltelijke blijvende invaliditeit door een ongeval een evenredig percentage van € 5.000,-.

DFD-Uitzendcheck

Bieden uw huidige verzekeringen de gewenste dekking, ook bij een uitzending? U wilt dat uw zaken goed geregeld zijn. Als lid van de ACOM kunt u gebruik maken van de DFD-uitzendcheck. Bij de check worden uw verzekeringen gecontroleerd en ontvangt u advies. Zo bent u goed voorbereid en hebben u, uw partner of andere gezinsleden er geen omkijken meer naar. De uitzendcheck is vrijblijvend en er zijn geen kosten aan verbonden.

Waar vraagt u uw uitzendcertificaat en uitzendcheck aan?

- Ga voor het aanvragen van uw uitzendcertificaat en uitzendcheck naar url: <https://dfd.nl/uitzendcertificaat-acom/> of,
- Bel met 040 20 73 100 (kies 4) of,
- Stuur een e-mail naar info@acom.nl o.v.v. 'Ik word uitgezonden'. Geef hierin uw persoons- en postgegevens, naam uitzending, vertrek- en terugkeerdatum van uw uitzending.

Informatie over dekking en dekkingsvoorwaarden

Chubb European Group SE (Chubb)
DFD treedt op als uw aanspreekpunt; zal u verder informeren en het bewijs van dekking toesturen. Bewaar dit goed!

Goed verzekerd

Heeft u behoefte aan hogere verzekerde bedragen? Wenst u ook andere risico's, zoals repatriëring of schade aan uw privéspullen te verzekeren? Het DFD MaatwerkPakket in combinatie met het DFD-abonnement biedt de oplossing.
Voor meer informatie bel met DFD of bezoek www.dfd.nl.

Plaatsing in de West

Ook voor een plaatsing in de West kunt u het ACOM-uitzendcertificaat en de DFD-uitzendcheck aanvragen

DIENSTVERLENING ACOM

Bezoekadres: Johannes Postlaan 2a, Zeist.

Postadres: Postbus 240, 3700 AE Zeist

Voor alle onderstaande diensten is het ACOM Secretariaat te bereiken van maandag tot en met donderdag van 08.30-12.30 en 13.00-14.30 onder

T: 030-2020320

E: info@acom.nl

W: acom.nl, acom-carib.nl

Buiten kantooruren kunt u een boodschap inspreken. U wordt de eerstvolgende werkdag teruggebeld.

Afdeling Georganiseerd Overleg, Medezeggenschap en Beleidsvorming:

Algemeen coördinator: J. Kropf
Medezeggenschap: N. van Ginkel

Afdeling Juridische Ondersteuning:

De afdeling is van maandag t/m donderdag, van 08.30-12.30 en 13.00-14.30 bereikbaar. Via de e-mail, info@acom.nl, en het contactformulier op onze website www.acom.nl zijn wij 24 uur per dag bereikbaar.

Telefonisch spreekuur senioren: elke dinsdag en donderdag van 10.30 uur - 12.30 uur.

COLOFON

ACOM Journaal is een uitgave van de ACOM de Bond van Defensiepersoneel en wordt uitgegeven door en onder verantwoordelijkheid van het Bondsbestuur. De redactie behoudt zich het recht voor bijdragen te weigeren of te redigeren. Overname van artikelen of delen daarvan is uitsluitend toegestaan na toestemming van het Bondsbestuur.

Hoofdredacteur:

J. Kropf

Redactie:

H. Biervliet
S. Hop
J. van der Hulst
R. van Santvoord

Postadres:

Postbus 240, 3700 AE Zeist
T: 030-2020320
E: info@acom.nl
W: acom.nl, acom-carib.nl

Foto's:

Mediacentrum Defensie,
ACOM Audiovisueel Archief

Vormgeving & Druk:

WS Media Groep
Waardenburg
www.wsmediagroep.nl

Advertentie acquisitie

H. Biervliet
Postbus 240, 3700 AE Zeist
T: 06 51 21 82 60

De Algemeen Christelijke Organisatie van Militairen (ACOM) is aangesloten bij de Christelijke Centrale van Overheids- en Onderwijspersoneel (CCOOP), de Europese Federatie van het Overheidspersoneel (EUROFEDOP) en de Stichting Werknemers- en vrijwilligersbelangen Vrede en Veiligheid (SWVV).

Algemeen Secretariaat, Ledenadministratie:

Algemeen Secretaris: S. Hop

Adviseur Ethische Aangelegenheden:

Prof. dr. E. Sengers

Pastoraal Team:

Aalmoezenier T. van der Woude
Krijgsmachtpredikant D-J. Bierenbroodspot
Rabbijn D. Sebbag
Pandit K. Bisseswar

Vertrouwenspersonen:

M. Bal
J. Talman-Klijnsma

Ontdek ACOM VoordeelWinkel en alle exclusieve voordelen

In samenwerking met Vip District bieden wij jou toegang tot een savings platform. Je vindt hier exclusieve Vip Deals op computer&elektronica, hotels&reizen, kleding&beauty, huis&tuin, tickets voor dierentuinen, wellness, bioscoop en meer!

dyson

NELSON

SONY

bol.

Hoe werkt het?

Ga naar ACOM VoordeelWinkel

Klik op de knop 'activeer account'

Voltooi je registratie

Maak eenvoudig een persoonlijk account aan en vraag hiervoor een activatiecode op bij de ACOM

Geniet van alle voordelen!

Download de Vip District App of login via je browser

Boot assurantie adviseurs

Zeker en veilig in verzekeringen

Bij Boot assurantie adviseurs weten we uit de eerste hand hoe toegewijd onze militairen zijn. Daarom hebben wij speciaal voor militairen, ACOM-leden, exclusieve hypotheekaanbiedingen.

Kies voor een van onze exclusieve ACOM-hypotheken en krijg standaard toe:

1. Flexibele Voorwaarden:

We begrijpen dat het leven in het leger onvoorspelbaar kan zijn. Daarom bieden we flexibele voorwaarden die aansluiten bij uw unieke situatie.

2. Concurrerende Tarieven:

Concurrerende rentetarieven die zijn afgestemd op militairen, waardoor u geld kunt besparen over de looptijd van uw hypotheek.

3. Deskundig Advies:

Onze hypotheekexperts hebben ruime ervaring met militaire klanten. Ze begrijpen dan ook om welke specifieke behoeften en uitdagingen het gaat.

4. Snelle Verwerking:

We werken gericht op een snelle en efficiënte hypotheekverwerking. Voor u geen hoofdbrekers en u kunt zich concentreren op wat echt belangrijk is.

Neem vandaag nog contact op met ons om meer te weten te komen over onze speciale hypotheekaanbieding voor militairen. Uw droomhuis is dichterbij dan u denkt. Boot assurantie adviseurs zijn er om u te helpen uw dromen waar te maken!

Boot assurantie adviseurs BV
Zeker en veilig in verzekeringen

 (0162) 45 48 25

 (0162) 43 41 71

 info@boot-verzekeringen.nl

 www.boot-verzekeringen.nl